

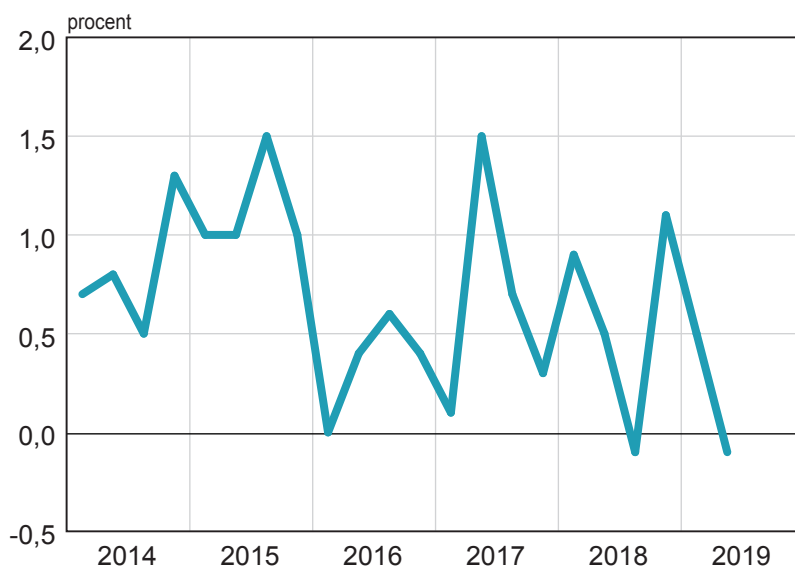
SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Investeringsarna tyngde BNP-utvecklingen

Bruttonationalprodukten, BNP

Förändring från föregående kvartal, säsongrensad

I fokus:
**Försvagad
export-
konjunktur**
sid 12

■ **Lägre inflationstakt**
Sid 14

■ **Räntekurvan som konjunkturindikator**
Sid 23

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	Priser.....	14
Näringsliv.....	4	Arbetsmarknad.....	17
Byggmarknad.....	7	Finansmarknad.....	19
Handel och konsumtion.....	8	Internationell utblick.....	21
Utrikeshandel.....	11	Svenska ekonomiska indikatorer.....	24
I fokus.....	12		

Indikatorer

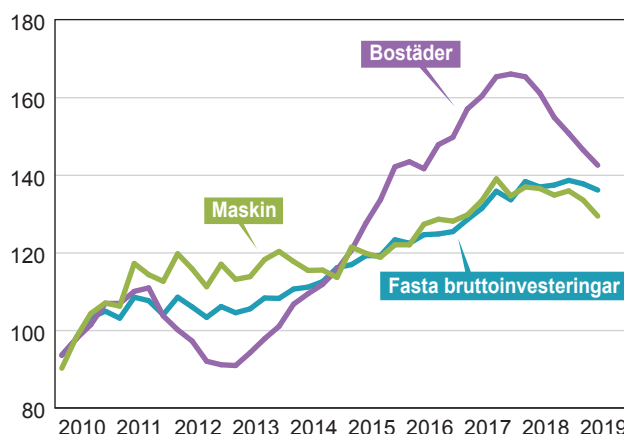
	Senaste uppgift	Utveckling senaste		
		mån	3 mån	året
Produktion				
Näringslivets produktion	jun	–	–	+
Industrins produktion	jun	–	–	–
Industrins ordergång	jun	+	+	+
Tjänsteproduktion	jun	–	+	+
Användning				
Handelsnetto ¹⁾	jul	+	+	+
Hushållens konsumtion	jun	+	–	–
Detaljhandelns försäljning	jul	+	+	+
Nyregistrering av personbilar	jul	–	+	+
Övriga indikatorer				
Konsumentpriser	jul	+	+	+
Producentpriser	jul	+	+	+
Sysselsättning	jul	–	–	–
Arbetslöshet ²⁾	jul	+	+	+

1) Varuexport minus varuimport under perioden

2) Andel av arbetskraften

Fasta bruttoinvesteringar

Säsongrensade kvartalsvärden, index 2010=100

Dämpad utrikeshandel

Även utrikeshandeln utvecklades svagt och både exporten och importen sjönk jämfört med första kvartalet. Exporten minskade i säsongrensade tal med 0,3 procent efter en nedgång för såväl varu- som tjänsteexporten. Importen sjönk med 0,5 procent där en minskad import av varor höll tillbaka medan tjänsteimporten ökade något efter ett svagt första kvartal. Sammantaget gav utrikeshandeln ett bidrag på 0,1 procentenheter till BNP-utvecklingen.

Exportchefsindex (EMI) för tredje kvartalet, som publicerades i slutet av augusti, visar samtidigt på en dämpad utveckling för svensk export. EMI sjönk för tredje kvartalet i följd och det var framförallt exportchefernas dämpade förväntningar på framtiden som bidrog till nedgången. I fokusartikeln på sidan 12 går det att läsa mer om det senaste utfallet för EMI.

Svensk konsumtion utomlands steg

Hushållskonsumtionen steg med 0,6 procent och gav det största bidraget till BNP-utvecklingen andra kvartalet. Trots en fortsatt svag svensk krona, på nivåer som noterades under mitten av 2009, ökade svenskarnas konsumtion i utlandet och utgiftsposten stod för det främsta bidraget till konsumtionsutvecklingen. Första kvartalet i år var utvecklingen dock den omvända då hushållens konsumtion utomlands stod för en stor nedgång. Andra kvartalets uppgång var således en återhämtning efter ett tidigare mycket svagt kvartal och sett över de senaste fem kvartalen har konsumtionen i utlandet minskat under sammantaget tre kvartal. Svenska hushålls konsumtion utomlands räknas samtidigt som tjänsteimport som är en avdragspost till BNP så den totala effekten på BNP-tillväxten är neutral.

KONJUNKTURLÄGET

Svensk ekonomi bromsade in andra kvartalet

Tidigare tecken på att svensk ekonomi befinner sig i en avmattningsfas förstärktes under andra kvartalet i år. En svag BNP-utveckling i kombination med en arbetsmarknad som inte visat samma styrka som tidigare ger indikationer om att konjunkturen mattats.

Enligt nationalräkenskapernas preliminära beräkningar sjönk BNP med 0,1 procent under andra kvartalet i år, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det var framförallt en minskad investeringsvilja inom näringslivet som tyngde BNP. Jämfört med första kvartalet minskade de fasta bruttoinvesteringarna med 1,1 procent och nästan samtliga investeringstyper utvecklades svagt. Störst påverkan hade maskininvesteringarna och bostadsinvesteringarna som stod för en stor del av investeringsnedgången. Maskininvesteringarna har utvecklats svagt sedan början av förra året och minskat under fyra av de fem senaste kvartalen. Bostadsinvesteringarna minskade för sjätte kvartalet i följd.

Även ökade utgifter för bland annat transporter och fordon, boende och livsmedel bidrog positivt andra kvartalet. Besökarens konsumtion i Sverige, som har ökat stadigt sedan andra kvartalet i fjol, fortsatte att öka även andra kvartalet i år.

Den offentliga konsumtionen har de senaste kvartalen inte förändrats nämnvärt. De preliminära beräkningarna visade att så var det även andra kvartalet i år med skillnaden att konsumtionen faktiskt minskade något i jämförelse med kvartalet innan. Statens konsumtionsutgifter sjönk medan kommunernas utgifter i stort sett låg stilla.

Oförändrad produktion inom näringslivet

Beräkningarna från produktionssidan visade att produktionen inom näringslivet var oförändrad andra kvartalet. De varuproducerande branscherna minskade marginellt och det var framförallt byggbranschen som var ett sänke. Efter en relativt stor uppgång första kvartalet minskade byggproduktionen med knappt 2 procent samtidigt som tillverkningsindustrin noterade nolltillväxt. Tjänsteproduktionen visade en något bättre utveckling än varuproduktionen och stod för en knapp ökning jämfört med första kvartalet. De flesta tjänstebranscherna visade tillväxt men ökningstakten var i jämförelse med tidigare något lägre för flertalet av branscherna. Ett undantag var informations- och kommunikationsbranschen som efter ett någorlunda svagt första kvartal ökade med 2,0 procent. Störst nedgång stod hotell- och restaurangbranschen för som noterade en minskning på 7,2 procent, säsongrensats och jämfört med första kvartalet.

Stark exportökning det senaste året

Jämfört med andra kvartalet i fjol växte BNP med 1,4 procent, kalenderkorrigerat. Det var en betydande dämpning jämfört med de två tidigare kvartalen då tillväxten låg på över 2 procent. Utvecklingen för exporten var betydligt mer positiv i detta perspektiv och stod för det enskilt största bidraget till BNP. Däremot minskade importen och det var första gången sedan första kvartalet 2013 som utvecklingen i årstakt var negativ. Den lägre efterfrågan på utländska varor går hand i hand med den inhemska efterfrågan som har mattats den senaste tiden. Andra kvartalet minskade såväl de fasta bruttoinvesteringarna som den offentliga konsumtionen medan hushållskonsumtionen endast visade en knapp ökning.

Försörjningsbalansen

Procentuella volymförändringar från föregående år

	2018				2019	
	kv 1	kv 2	kv 3	kv 4	kv 1	kv 2
BNP ¹⁾	3,6	2,4	1,4	2,4	2,1	1,4
Hushållens kons	2,1	2,2	0,1	0,5	0,0	0,2
Offentlig konsumtion	-0,1	2,1	0,7	0,9	1,3	-0,6
Fast bruttoinvestering	7,4	4,4	1,2	3,3	-0,3	-1,3
Lagerinvesteringar ²⁾	0,4	0,6	0,0	0,5	0,1	-0,6
Export	5,0	3,2	3,2	4,1	4,9	3,3
Import	5,2	4,5	1,1	4,1	1,4	-0,9

1) Dagkorrigerade kvartalsvärden

2) Förändring i procent av BNP för jämförelseperioden

Svagare signaler på arbetsmarknaden

Tecken på en försvagad konjunktur sätter nu avtryck även på arbetsmarknaden. Antalet sysselsatta har ökat snabbt de senaste nio åren, men under 2019 har utvecklingen planat ut. Enligt arbetskraftsundersökningarna (AKU) var sysselsättningen i stort sett oförändrad både första och andra kvartalet i år, i säsongrensade och trendjusterade termer. Efter att ha minskat under flera års tid har nedgången i arbetslösheten också stannat av och legat stilla på 6,3 procent de senaste sex kvartalen.

Det senaste månadsutfallet för juli indikerar en fortsatt avmattning på arbetsmarknaden. Sysselsättningen minskade i jämförelse med månaden innan samtidigt som trenden med stigande arbetslöshet fortsatte. Den relativa arbetslösheten ökade med 0,1 procentenheter till knappt 6,8 procent, säsongrensats och utjämnat, och är i och med det tillbaka på samma nivå som under våren 2017.

Konjunkturinstitutet skruvade ner BNP-tillväxten

Konjunkturinstitutet (KI) publicerade i augusti en uppdaterad prognos av läget i svensk ekonomi. Enligt denna har tillväxtutsikterna försämrats och BNP-tillväxten för 2019 har sedan tidigare prognos i juni skrivits ner med 0,4 procentenheter till 1,5 procent. Orsaken är bland annat det svaga BNP-utfallet för andra kvartalet, men även ökade risker i form av ett upptrappat handelskrig, ett avtalslöst Brexit och oroligheterna i Mellanöstern späder på osäkerheten och tynger ner de globala tillväxtutsikterna. KI räknar ändå med att högkonjunkturen består under året, men att den successivt mattas av under 2020.

Nedrevideringen av den svenska BNP-tillväxten väntas dock inte få några större effekter på arbetsmarknaden. Sysselsättningen väntas fortsätta att öka under året, om än i en något lägre takt än vad som förutsågs tidigare, och arbetslösheten landar i år på 6,4 procent. KPIF-inflationen väntas uppgå till 1,9 procent i år för att nästa år sjunka till 1,8 procent. För 2019 är det en liten upprevidering jämfört med tidigare prognos och förklaras av att energipriserna väntas stiga något snabbare i år än vad bedömningarna i juni pekade på. KI räknar ändå med att Riksbanken väntar till hösten 2020 med att höja räntan, en konsekvens av att ränteläget i omvärlden nu bedöms bli något lägre än vid tidigare prognos.

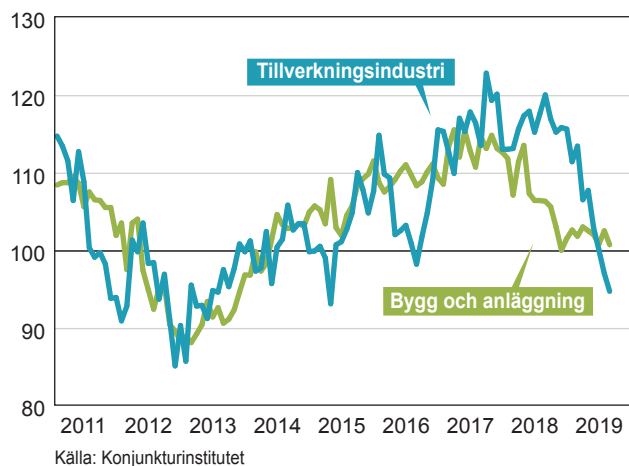
Försämrat stämningsläge i svensk ekonomi

Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer visar samtidigt på ett allt mer dämpat läge i svensk ekonomi. För fjärde månaden i följd backade barometerindikatorn och noteringen i augusti på 94,9 var den svagaste sedan juni 2013. Det var framförallt konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin som bidrog till den totala nedgången. Det senaste året har index för tillverkningsindustrin minskat med 25 enheter och låg i augusti på 94,8. Det var andra månaden under det historiska genomsnittet och visar att läget är svagare än normalt. Produktionsplanerna på tre månaders sikt dämpades markant och nivån på industriföretagens samlade produktionsplaner är nu den lägsta på över sex år.

Efter en uppgång i juli föll även konfidensindikatorn för bygg och anläggning. Dämpade anställningsplaner med i stort sett oförändrad personalstyrka på tre månaders sikt bidrog till nedgången. Även konfidensindikatorn för detaljhandeln föll tillbaka i augusti, medan tjänstesektorn steg marginellt.

Konfidensindikator

Säsongrensade värden, historiskt genomsnitt=100

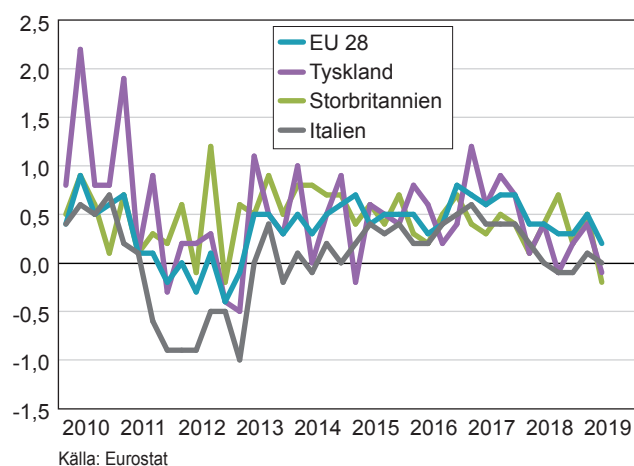

Lugnare tillväxt i både Europa och USA

Det är inte bara i Sverige som tillväxten har tappat i styrka på senare tid, avmattningen i konjunkturen märks även globalt. Inte minst i Europa och särskilt i EU:s största ekonomi Tyskland. Enligt preliminära beräkningar krympte tysk BNP med 0,1 procent andra kvartalet, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det var framförallt en svag export som tyngde BNP-utvecklingen. Första kvartalet växte den tyska ekonomin med 0,4 procent.

BNP-tillväxt

Procentuell förändring jämfört med föregående kvartal, säsongrensade värden

Den ekonomiska utvecklingen är också beskedlig i andra stora länder så som Frankrike och Italien. Frankrikes BNP steg med 0,3 procent andra kvartalet, vilket var i paritet med första kvartalet. Den italienska ekonomin, som befann sig i recession under det andra halvåret i fjol, noterade nolltillväxt andra kvartalet i år efter en uppgång på 0,1 procent kvartalet innan. Även den brittiska eko-

nomin visade svaghetstecken andra kvartalet och BNP sjönk med 0,2 procent i säsongrensade siffror. Sett över de fyra senaste kvartalen ökade BNP med 1,2 procent. Inom både EU 28 och euroområdet steg BNP med 0,2 procent andra kvartalet, säsongrensat och jämfört med första kvartalet. Årstillsvuxen landade preliminärt på 1,3 respektive 1,1 procent.

Konjunkturen i USA är fortsatt god även om tillväxten dämpades andra kvartalet. Andra kvartalet steg BNP med 2,0 procent i uppräknad årstakt. Det var lägre än första kvartalet då tillväxten uppgick till 3,1 procent. Både den amerikanska och den europeiska centralbanken har under sommaren uppmärksammat de svagare konjunktursignalerna i omvärlden. I USA sänkte FED styrräntan med 0,25 procentenheter i slutet av juli till intervallet 2,00–2,25 procent. Bakom sänkningen låg dels en svagare inflation hittills i år men även mer dämpade prognoser för den globala ekonomin. De svagare konjunkturutsikterna låg även till grund för ECB:s beslut att lämna styrräntan oförändrad i slutet av juli samtidigt som man framhöll att nästa höjning blir tidigast i mitten av nästa år.

EU-kommissionens konjunkturbarometer visade endast mindre förändringar i augusti. Medan konfidensindikatorn för euroområdet steg något fortsatte indikatorn för EU 28 istället nedåt. Trenden har dock varit nedåtgående för både euroområdet och EU-länderna sedan början av förra året men indikatorerna ligger fortsatt över det historiska genomsnittet. Nedgången inom EU förklarades framförallt av en kraftig tillbakagång i Storbritannien och index ligger nu klart under det historiska genomsnittet. Tyskland respektive Italiens indikatorer ligger precis över gränsen för tillväxt medan nivån är något högre i Spanien och Frankrike. Konfidensindikatorn för Sverige sjönk i augusti och ligger nu på det historiska genomsnittet.

NÄRINGSLEV

Den senaste tidens konjunkturavmattning märks inom näringslivet. Efter fyra år med positiv trend har produktionen mattats av under första halvåret i år. Särskilt dämpad har utvecklingen varit under maj och juni då produktionen inom såväl tillverkningsindustrin som bygg- och tjänstebanscher har minskat på månadsbasis.

För industrins ordergång ser utvecklingen något bättre ut de senaste månaderna. Från juli förra året och fram till mars i år minskade orderinflödet i snabb takt. Sedan april är dock utvecklingen den omvända och uppgången har varit förhållandevis kraftig även om den planade ut något i juni. Ordergången har ökat på både hemmamarknaden och exportmarknaden.

Konjunkturinstitutets senaste konjunkturbarometer i augusti visar samtidigt på ett svagare läge än normalt inom näringslivet. Indikatorn för tillverkningsindustrin sjönk för fjärde månaden i följd och ligger nu klart under det historiska genomsnittet. Även bygg och anläggning samt detaljhandeln backade i augusti. Inom den förstnämnda

är läget ungefär som normalt medan detaljhandeln ligger något över normalnivån. Indikatoren för tjänstesektorn steg något men läget kan fortsatt beskrivas som svagare än normalt.

Produktion i näringslivet

Senaste uppgift: juni 2019

Källa: SCB:s produktionsvärdeindex

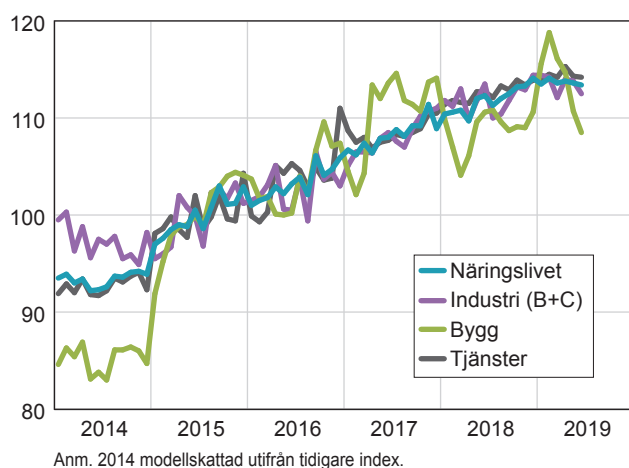
Linn Hedman

Näringslivets produktion minskade i juni

Produktionen inom näringslivet minskade i juni med 0,2 procent i säsongsrensade tal och jämfört med månaden innan. Även i maj backade det totala näringslivet jämfört med föregående månad. Industri-, tjänste- och byggsektorn uppvisade alla en negativ utveckling i juni med en minskning på 1,1 respektive 0,1 och 2,0 procent jämfört med maj.

Produktion i näringslivet (PVI)

Säsongsrensade månadsvärden. Index 2015=100

Jämfört med juni 2018 minskade produktionen inom industri- och byggsektorn med 0,7 respektive 2,0 procent medan tjänstesektorn ökade med 1,3 procent, i kalenderkorrigerade tal. I det totala näringslivet ökade produktionen jämfört med samma period föregående år både i maj och juni, 1,4 respektive 0,8 procent.

Produktion i näringslivet

Förändring i procent

	jun 19/ maj 19 ¹⁾	apr-jun 19/ jan-mar 19 ¹⁾	jun 19/ jun 18 ²⁾	jan-jun 19/ jan-jun 18 ²⁾
Industri	-1,1	-0,1	-0,7	1,5
Bygg	-2,0	-4,7	-2,0	5,9
Tjänster	-0,1	0,3	1,3	2,2
Näringslivet totalt	-0,2	-0,1	0,8	2,4

1) Säsongsrensade och kalenderkorrigerade

2) Kalenderkorrigerade

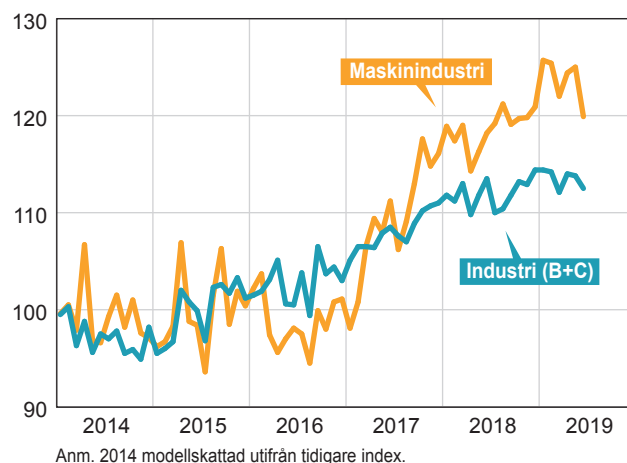
Hittills i år, januari-juni, har produktionen inom näringslivet ökat med 2,4 procent jämfört med samma period föregående år, i kalenderkorrigerade tal. Byggsektorn visade starkast utveckling med en uppgång på 5,9 procent, medan industri- och tjänstesektorn ökade med 1,5 respektive 2,2 procent.

Minskad produktion inom flera industribranscher

En majoritet av industrins delbranscher minskade produktionen i juni jämfört med föregående månad. Grafisk industri stod för den största nedgången med en minskning på 14,1 procent, säsongsrensade och jämfört med maj. Även möbelindustrin backade och produktionen minskade med 4,2 procent. Det ska påpekas att båda dessa branscher har relativt liten vikt i aggregatet för det totala näringslivet. Starkast utveckling stod annan transportmedelsindustri för som ökade med 7,0 procent efter en svag utveckling i maj.

Produktion inom industrin (PVI)

Säsongsrensade månadsvärden. Index 2015=100

Jämfört med juni 2018 minskade produktionen inom industrisektorn med 0,7 procent efter kalenderkorrigerande. Även på årsbasis uppvisade grafisk industri den svagaste utvecklingen och produktionen minskade med 19,3 procent kalenderkorrigerat och jämfört med juni i följande. Trävaruindustrin backade med 7,6 procent jämfört med juni 2018. Det var nionde månaden i rad med negativ utveckling på årsbasis. Annan transportmedelsindustri stod för den starkaste utvecklingen även på årsbasis, med en ökning på 10,9 procent, kalenderkorrigerat. Även textilindustrin var stark och produktionen var 5,8 procent högre än i juni 2018, kalenderkorrigerat.

Produktion inom industrin

Förändring i procent

	jun 19/ maj 19 ¹⁾	apr-jun 19/ jan-mar 19 ¹⁾	jun 19/ jun 18 ²⁾	jan-jun 19/ jan-jun 18 ²⁾
Trävaruindustri, ej möbler	-1,9	-1,5	-7,6	-4,8
Massa och papper	-3,1	-0,1	-6,9	-3,7
Grafisk industri	-14,1	-4,6	-19,3	-6,4
Kemisk industri o läkem.	2,7	-3,2	0,4	13,0
Stål- och metallverk	-0,5	-0,2	-2,6	-2,2
Metallvaruindustri	-0,5	-1,1	0,9	1,5
Elektronikindustri	-3,7	-0,5	3,6	5,9
Maskinindustri	-4,1	-1,0	1,1	5,5
Industri för motorfordon	-2,1	0,8	0,3	-1,2
Industrin totalt	-1,1	-0,1	-0,7	1,5

1) Säsongsrensade och kalenderkorrigerade

2) Kalenderkorrigerade

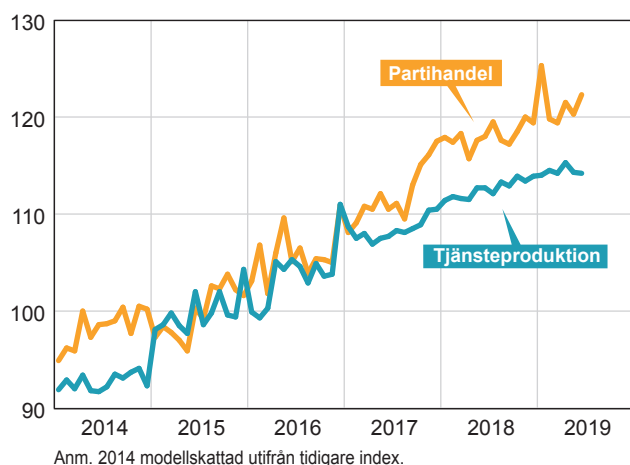
De preliminära siffrorna för det andra kvartalet visar att industriproduktionen var 1,5 procent högre än andra kvartalet i följande, kalenderkorrigerat. Bland de större delbranscherna noterades kemi- och läkemedelsindustrin samt

elektronikvaruindustrin för positiva utvecklingstal på 8,4 respektive 7,0 procent under det andra kvartalet jämfört med samma kvartal i fjol, kalenderkorrigerat.

Tjänstesektorn svagt nedåt i juni

Produktionen inom tjänstesektorn minskade med 0,1 procent i juni och jämfört med föregående månad, i säsongsrensade tal. De ingående delbranscherna uppvisade blygsamma utvecklingar, både i positiv och negativ riktning. Störst minskning stod utbildningsväsendet för, med en nedgång på 3,3 procent efter säsongsrensning. Den största uppgången noterades inom parthandeln som ökade med 1,7 procent jämfört med föregående månad. Detta efter en något svag utveckling i maj.

Produktion inom tjänstesektorn (PVI)
Säsongsrensade månadsvärden. Index 2015=100

På årsbasis steg tjänsteproduktionen med 1,3 procent i juni i kalenderkorrigerade tal. En majoritet av de ingående delbranscherna uppvisade en positiv utveckling. Personliga och kulturella tjänster var den delbransch som ökade mest, 9,3 procent i kalenderkorrigerade tal. Även fastighetsbranschen uppvisade en stark utveckling och ökade med 4,2 procent jämfört med juni i fjol. Fastighetsbranschen har därmed uppvisat en positiv årsutveckling varje månad sedan april 2018. Av handelsbranscherna ökade både parti- och detaljhandeln medan motorfordonshandeln fortsatte att backa. Motorfordonshandeln har sedan införandet av skattesystemet bonus malus i juli 2018, på årsbasis, minskat varje månad.

Produktion inom tjänstesektorn

Förändring i procent

	jun 19/ maj 19 ¹⁾	apr-jun 19/ jan-mar 19 ¹⁾	jun 19/ jun 18 ²⁾	jan-jun 19/ jan-jun 18 ²⁾
Motorhandel	0,0	1,7	-15,5	-8,1
Partihandel	1,7	-0,1	3,7	3,4
Detaljhandel	0,4	1,0	2,6	2,4
Transp. o magasinering	1,7	1,8	3,6	1,1
Hotell o restaurang	0,6	-2,6	0,3	-1,3
Informat. o kommunik.	-1,6	0,2	-0,6	5,0
Fastighetsverksamhet	1,2	0,6	4,2	2,8
Företagstjänster	-1,2	-0,7	-1,5	2,0
Tjänstebranscher totalt	-0,1	0,3	1,3	2,2

1) Säsongsrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

De preliminära siffrorna för årets andra kvartal visar att tjänsteproduktionen var 2,0 procent högre än samma period föregående år, kalenderkorrigerat. Bland de större delbranscherna noterades informations- och kommunikationsbranschen en stark utveckling. Under andra kvartalet ökade produktionen med 4,2 procent jämfört med andra kvartalet förra året, kalenderkorrigerat.

Byggproduktionen mattas av

Byggproduktionen backade i juni med 2,0 procent på både månads- och årsbasis. Det var första månaden i år som årsutvecklingen var negativ. Jämfört med andra kvartalet i fjol visar de preliminära siffrorna för årets andra kvartal en ökning med 2,3 procent, kalenderkorrigerat.

Industrins ordergång

Senaste uppgift: juni 2019

Källa: SCB:s ordergång och omsättningsstatistik

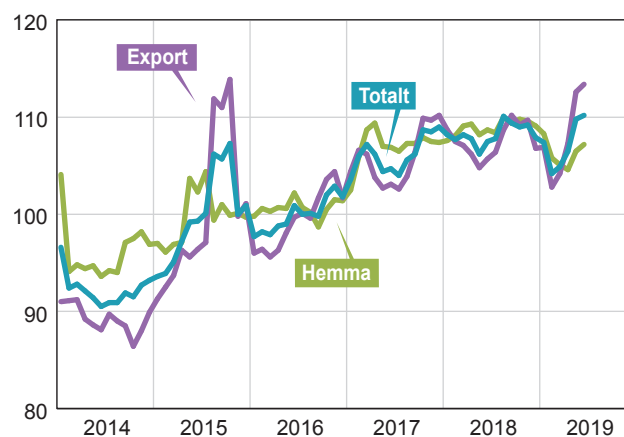
Sebastian Rask

Svagt ökad ordergång i juni

Industrins totala ordergång ökade i juni med 0,2 procent jämfört med maj 2019, i säsongsrensade tal. Hemmamarknaden ökade med 2,4 procent medan exportmarknaden minskade med 0,7 procent. Även i maj uppvisade industrins totala ordergång en positiv månadsutveckling, dock stod endast exportmarknaden för en ökning medan hemmamarknaden backade.

Industrins ordergång

Säsongsrensade månadsvärden utjämnade med tre månaders glidande medelvärde. Index 2015=100, fasta priser

På årsbasis uppvisade ordergången för den totala marknaden en ökning med 7,5 procent jämfört med juni föregående år, efter kalenderkorrigerat. Uppgångar noterades både på hemmamarknaden och på exportmarknaden, med ökningarna på 2,2 respektive 11,1 procent. Även i maj uppvisade ordergången en ökning på årsbasis, där exportmarknaden stod för en positiv utveckling medan hemmamarknaden backade.

Positiv utveckling för metallvaruindustrin

Ordergången för en majoritet av industrins delbranscher visade en positiv utveckling i juni. Inom metallvaruindustrin

ökade orderingången med 16,6 procent, säsongrensat och jämfört med maj. Det största bidraget till ökningen kom från exportmarknaden som ökade med 23,8 procent på månadsbasis. Orderingången från hemmamarknaden steg med 10,4 procent. Andra delbranscher som stod för nämnvärda uppgångar i juni var annan transportmedelsindustri och textilindustrin, vars totala orderingång ökade med 51,0 respektive 8,8 procent i säsongrensade tal. Annan transportmedelsindustri uppvisar växelvis stora upp- och nedgångar på månadsbasis och den kraftiga ökningen i juni följde efter en större minskning i orderingången i maj.

Den största minskningen jämfört med maj återfanns inom industrin för elapparatur som minskade med 23,2 procent i säsongrensade tal. Det största tappet syntes på exportmarknaden som minskade med 32,9 procent, medan hemmamarknaden minskade med 8,9 procent.

Sett till industrins huvudgrupper backade industrin för insatsvaror med 1,4 procent på månadsbasis medan industrin för investeringsvaror ökade med 1,1 procent. En förklaring kan vara att insatsvarubranschernas konjunkturutveckling traditionellt ligger något före investeringsvarubranschernas konjunkturutveckling.

Orderingång och omsättning			
Förändring i procent			
	juni 19/ maj 19 ¹⁾	juni 19/ juni 18 ²⁾	jan–juni 19/ jan–juni 18 ²⁾
Orderingång			
Hemmamarknad	2	2	–2
Exportmarknad	–1	11	1
Totalt	0	8	0
Omsättning			
Hemmamarknad	1	–2	–2
Exportmarknad	–2	0	1
Totalt	0	–1	–1

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Majoriteten av branscherna backade på årsbasis

En majoritet av industrins delbranscher uppvisade en negativ utveckling i orderingång i juni 2019 och jämfört med samma månad i fjol. Massa- och pappersindustrin backade med 10,2 procent på årsbasis, i kalenderkorrigerade tal. Den bidragande faktorn var exportmarknaden som minskade med 12,8 procent, medan hemmamarknaden ökade med 2,0 procent. På årsbasis har delbranschen uppvisat en negativ trend sedan juli 2018.

Likt textilindustrins utveckling på månadsbasis var utvecklingen även positiv på årsbasis och den totala orderingången ökade med 26,0 procent jämfört med juni 2018. Även motorfordonsindustrin hade en positiv utveckling på årsbasis och orderingången ökade med 60,4 procent. Det var framförallt inflödet från kund i utlandet som steg kraftigt.

Industrin för investeringsvaror uppvisade en positiv utveckling med 28,5 procent jämfört med juni 2018, medan orderingången inom industrin för insatsvaror minskade med 2,4 procent. Industrin för investeringsvaror har haft en positiv årsutveckling samtliga månader under andra kvartalet 2019.

Ackumulerad årsutveckling marginellt negativ

Ackumulerat hittills under året, januari–juni, har orderingången totalt sett varit marginellt lägre jämfört med motsvarande månader i fjol, efter kalenderkorrigerat. Orderingången backade med 0,1 procent efter kalenderkorrigerat. Hemmamarknaden uppvisade en minskning med 2,0 procent medan exportmarknaden uppvisade en ökning med 1,3 procent.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Senaste uppgift: andra kvartalet 2019

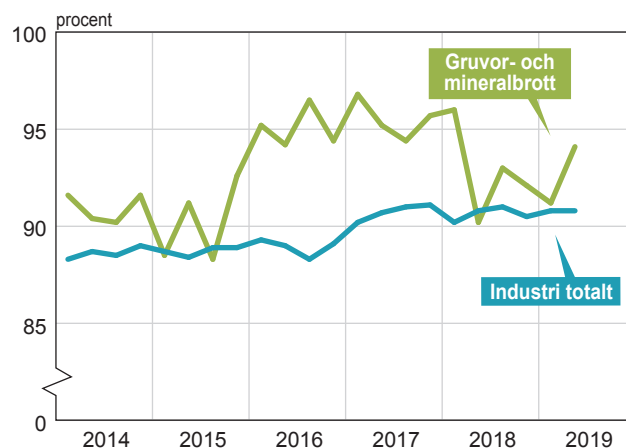
Källa: SCB:s kapacitetsutnyttjandestatistik

Oförändrat kapacitetsutnyttjande i industrin

Industrins kapacitetsutnyttjande förblev oförändrat under det andra kvartalet 2019 jämfört med det första kvartalet samma år, i säsongrensade tal. Liksom föregående kvartal var utnyttjandegraden i industrin 90,8 procent, i säsongrensade tal.

Industrins kapacitetsutnyttjande

Säsongrensade kvartalsvärden

Även på årsbasis var kapacitetsutnyttjandet oförändrat. I kalenderkorrigerade tal var utnyttjandegraden 91,1 procent, samma nivå som det andra kvartalet 2018.

Uppgifterna för andra kvartalet 2019 är preliminära. Sedan föregående publicering har förändringen i kapacitetsutnyttjandet i första kvartalet 2019 jämfört med fjärde kvartalet 2018 reviderats ner med 0,2 procentenheter, till 90,8 procent i säsongrensade tal. På årsbasis har förändringen i kapacitetsutnyttjandet reviderats ner med 0,2 procentenheter, till 90,8 procent i kalenderkorrigerade tal.

BYGGMARKNAD

Fallande anbudspriser

Enligt Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer föll konfidensindikatorn för bygg- och anläggning något i augusti efter en lika stor ökning i juli. Nedgången förklaras av mindre optimistiska anställningsplaner bland

husbyggarna som indikerar oförändrad personalstyrka på tre månaders sikt.

Företagen inom bygg- och anläggningsverksamhet rapporterar sammantaget om ett minskat byggande de senaste tre månaderna. Bilden skiljer sig dock fortsatt mellan anläggningsbyggarna som redovisar ett ökat byggande och husbyggarna som uppger att byggandet har minskat. När det gäller de kommande tre månaderna tror företagen sammantaget på ett oförändrat byggande.

För tredje månaden i rad uppges orderstockarna ha minskat men företagen bedömer trots detta att orderstockarna ska växa något under de kommande månaderna.

Byggföretagen rapporterar att personalstyrkan har minskat de senaste tre månaderna. Samtidigt anser fortfarande fyra av tio företag att arbetskraftsbrist är det främsta hindret för ett ökat byggande. Detta kan bero på att byggföretagen har svårt att hitta en viss typ av personal.

Anbudspriserna uppges ha minskat och även på tre månaders sikt tror företagen på fallande priser.

Byggekostnader

Senaste uppgift: juli 2019

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Oförändrade byggekostnader senaste månaden

Faktorprisindex för flerbostadshus var oförändrat mellan juni och juli 2019. Under motsvarande period förra året steg faktorprisindex med 0,3 procent. Entreprenörernas kostnader, som har en vikt på drygt 82 procent av faktorprisindex, var oförändrade mellan juni och juli 2019.

Byggmaterialkostnaderna ökade med 0,1 procent. Inom byggmaterialgruppen steg endast kostnaderna för elmaterial och golvmaterial. De ökade med 1,8 respektive 0,9 procent. Kostnaderna för övrigt byggmaterial, betongvaror, trävaror och snickerier sjönk medan alla andra byggmaterialkostnader var oförändrade.

Kostnaderna inom gruppen transporter, drivmedel och elkraft sjönk sammantaget med 0,9 procent. Det berodde på att kostnaderna för elkraft minskade med 4,8 procent. Entreprenörernas övriga omkostnader sjönk med 0,1 procent medan lönekostnaderna och maskinkostnaderna var oförändrade. Under den senaste månaden sjönk byggherrekostnaderna med 0,1 procent.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	jul 19/jun 19	jul 19/jul 18
Entreprenadkostnader	0,0	3,1
Byggmaterial	0,1	4,1
Löner	0,0	1,9
Maskiner	0,0	2,2
Transporter, drivmedel, elkraft	-0,9	2,6
Omkostnader	-0,1	3,1
Byggherrekostnader	-0,1	5,9
Total byggekostnad	0,0	3,6

Byggekostnaderna ökade med 3,6 procent på ett år

Faktorprisindex för flerbostadshus ökade med 3,6 procent mellan juli 2018 och juli 2019. Entreprenörernas kostnader höjdes med 3,1 procent, vilket påverkade faktorprisindex uppåt med 2,6 procentenheter.

Bland entreprenörernas kostnader ökade byggmaterialkostnaderna mest – med 4,1 procent. De största ökningarna i byggmaterialgruppen hade, även denna månad, järn och stål inklusive armeringsstål och material för målning som höjdes med 10,8 respektive 7,1 procent. Kostnaderna inom övriga byggmaterialgrupper ökade också, om än i mindre omfattning.

Kostnaderna för gruppen transporter, drivmedel och elkraft steg med 2,6 procent. Omkostnaderna höjdes med 3,1 procent medan kostnaderna för maskiner och löner steg med 2,2 respektive 1,9 procent.

Byggherrekostnaderna ökade med 5,9 procent på årsbasis. Den främsta anledningen var att räntekostnaderna ökade med 17,3 procent.

HANDEL OCH KONSUMTION

Detaljhandeln har överlag haft en positiv utveckling hittills i år och i sommar ökade försäljningen både i juni och i juli i säsongrensade tal. Det är främst sällanköpshandeln som har visat en god utveckling, medan dagligvaruhandeln haft en mer beskedlig tillväxt. Hushållskonsumtionen har haft en sämre utveckling än detaljhandeln hittills i år. Konsumtionen ökade visserligen svagt i juni, men dessförinnan hade nedgångar noterats fyra månader i följd. Antalet nyregistrerade bilar sjönk något i juli efter en kraftig uppgång månaden innan.

Detaljhandel

Senaste uppgift: juli 2019

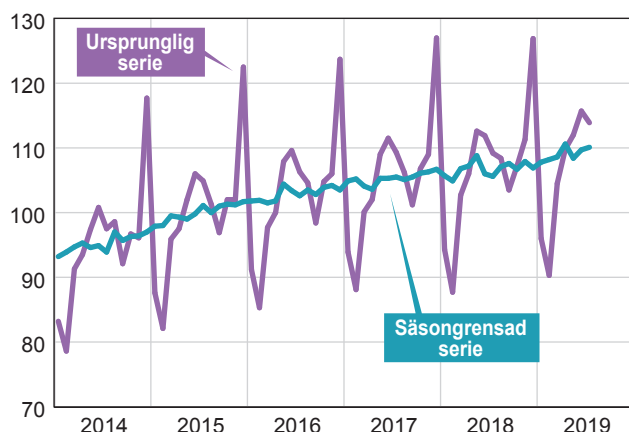
Källa: SCB:s detaljhandelsindex

Ökad försäljning inom sällanköpshandeln i juli

Efter en nedgång i maj steg försäljningsvolymen inom detaljhandeln i juni och juli. I juni noterades en uppgång på 1,2 procent och i juli ökade handeln med 0,4 procent, båda siffror är säsongrensade och jämfört med månaden innan. Detaljhandeln hade en stark inledning på året med uppgångar fram till april. I maj kom dock en rejäl nedgång, så trots ökad försäljning i juni och juli är detaljhandelsindex fortfarande något lägre än i april. Sett över tre månader var dock försäljningen 0,2 procent högre under den senaste perioden, maj–juli, än närmast föregående tremånadersperiod, februari–april.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

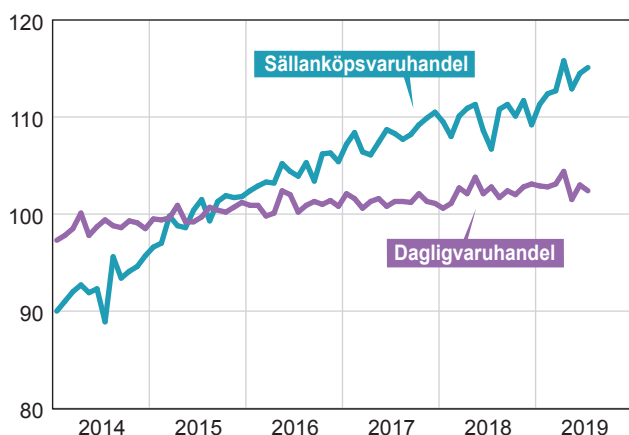
Index 2015=100

I juli var utvecklingen för sällanköpshandeln klart mer gynnsam än för dagligvaruhandeln. Försäljningen inom dagligvaruhandeln, som mestadels utgörs av livsmedel, sjönk med 0,6 procent jämfört med månaden innan. Under samma period ökade sällanköpshandeln, som består av specialiserad butikshandel, med 0,5 procent. I juni noterades försäljningsökningar inom både dagligvaruhandeln och sällanköpshandeln.

Försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongrensade månadsdata. Index 2015=100

Sällanköpshandeln drog upp tillväxten i årstakt

Jämfört med i juli förra året steg detaljhandelns försäljningsvolym med 4,3 procent, i fasta priser och kalenderkorrigerade tal. Det var sällanköpshandeln som med en uppgång på 7,9 procent stod för hela uppgången medan dagligvaruhandeln backade med 0,4 procent.

Inom sällanköpshandeln var det flera branscher som uppvisade kraftiga ökningar jämfört med motsvarande månad förra året. I juli förra året var det ovanligt varmt, vilket förmodligen lockade fler till stranden än till köpcentrum. Fyra branscher uppvisade ökningarna på mellan 10 och 20 procent i årstakt: järn- och bygghandeln, elektronikhandeln, möbelhandeln samt handeln med heminredning. Skohandeln har haft det tufft i flera år, men i juli ökade försäljningen med nästan 10 procent jämfört med året innan. Även guldsmedshandeln, sport- och fritid samt klädhandeln noterade hyggliga ökningarna i juli. För ett par

branscher, bokhandeln samt optikerna, minskade dock försäljningen något jämfört med förra året.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	jul 2019	jan-jul 2019
Dagligvaruhandel exkl. systembolaget	-0,4	0,6
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	0,7	0,8
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak exkl. systembolaget	-10,2	-1,1
Sällanköpsvaruhandel	7,9	3,9
därav:		
Klädhandel	4,3	3,0
Skohandel	9,9	-1,1
Möbelhandel	12,3	4,2
Elektronikhandel	18,8	14,5
Järn- och bygghandel	13,6	5,8
Bokhandel	-4,5	3,3
Guldsmedshandel	7,6	3,2
Sport- o fritidshandel	6,3	0,3
Leksakshandel	-24,1	-21,9
Postorderhandel	7,6	1,1
Totalt detaljhandel	4,3	2,5

Svag ökning för livsmedelshandeln hittills i år

Hittills i år, det vill säga fram till juli, har försäljningsvolymen inom detaljhandeln ökat med 2,5 procent jämfört med motsvarande period förra året. Det är sällanköpshandeln som, med en ökning på 3,9 procent, bidragit mest till uppgången. Dagligvaruhandeln har under samma period haft en mer beskedlig utveckling och ökat med 0,6 procent. Den bransch som haft den klart största försäljningsuppgången är elektronikhandeln som ökat med cirka 15 procent, men observera att detta är i fasta priser och därmed avser såld volym. Om jämförelsen istället varit i löpande priser hade utvecklingen inte sett lika positiv ut för elektronikhandeln, då det är en bransch som präglas av prissänkningar främst till följd av den snabba produktutvecklingen.

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: juni 2019

Källa: Hushållens konsumtionsindikator

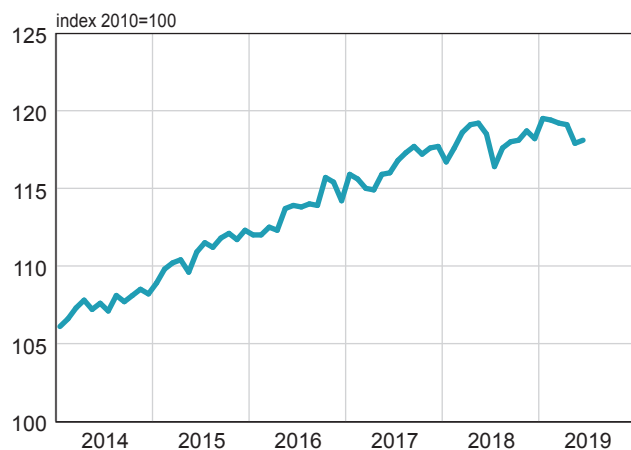
Thorsten Holzer

Svag konsumtionsuppgång i juni

Hushållens konsumtion ökade med 0,2 procent i juni jämfört med maj, säsongrensat och mätt i fasta priser. Under den senaste tremånadersperioden april-juni minskade konsumtionen med 0,5 procent, i fasta kalenderkorrigerade tal, jämfört med samma tremånadersperiod föregående år. På årsbasis minskade konsumtionen med 0,3 procent. Under det första halvåret ökade hushållskonsumtionen med 0,6 procent jämfört med samma period 2018.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsongrensade månadsdata

Transporter och fordonshandel bidrog mest

Den utgiftspost som hade störst negativ inverkan på hushållskonsumtionens årsutveckling, både i maj och i juni, var transporter och fordonshandel. Kalenderkorrigerat och mått i fasta priser minskade denna konsumtionsgrupp med 6,9 procent i maj och 8,5 procent i juni, jämfört med förra året. Bidraget till den totala konsumtionsutvecklingen i juni var minus 1,7 procentenheter.

De negativa utvecklingstalen i maj och juni bör ses i ljuset av införandet av bonus-malus systemet i juli förra året och som medförde en ökad försäljning under samma månader 2018. Under det första halvåret i år minskade konsumtionen av transporter och fordon med 4,0 procent jämfört med första halvåret 2018, mått i fasta, kalenderkorrigerade tal.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	jun 2019	jan-jun 2019
Detaljhandel, mest livsmedel	1,8	1,4
Beklädnadshandel	4,5	2,7
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	0,1	1,0
Möbler, inredning m.m.	8,5	3,5
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	-8,5	-4,0
Post- och telekommunikation	5,8	5,0
Rekreation och kultur	2,4	2,3
Hotell och restaurang	-1,0	-2,6
Övriga varor och tjänster	8,5	4,2
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	-0,3	0,6

Den utgiftspost som hade störst positiv inverkan på hushållskonsumtionens årsutveckling i juni var möbler, inredningsartiklar, hushållsutrustning och förbrukningsvaror. Kalenderkorrigerat och mått i fasta priser ökade denna utgiftspost med 8,5 procent jämfört med juni i fjol och bidrog med 0,3 procentenheter till hushållskonsumtionen. I maj kom det största positiva bidraget från posten bostad, elektricitet, gas och uppvärmning, som ökade med 1,8 procent på årsbasis.

Posten som visade den största ackumulerade ökningen för perioden januari–juni var post- och telekommunikationer som ökade med 5,0 procent jämfört med samma period i fjol.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: juli 2019

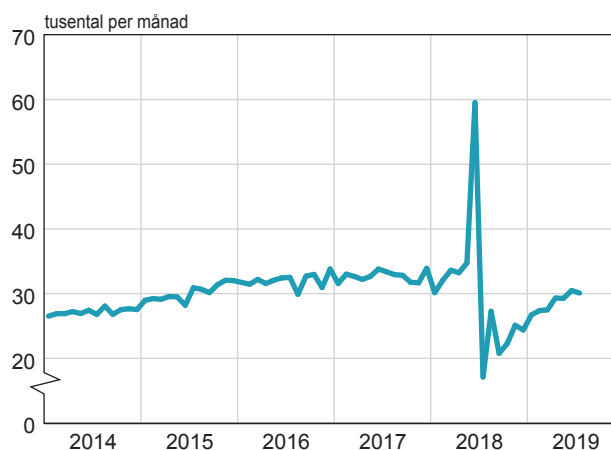
Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonsstatistik

Nyregistreringarna minskade i juli

Inledningen på 2019 började positivt för personbilsregistreringen som på månadsbasis ökade fyra månader i följd. Sedan i maj har dock utvecklingen varit mer volatil och efter en marginell nedgång i maj, i säsongrensade tal, fortsatte nyregistreringarna uppåt efterföljande månad. Utvecklingen i juli visade inte samma styrka som tidigare under året och nyregistreringarna minskade med 1,2 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. En stark ökning i juni bidrar dock till att utvecklingen för den senaste tremånadersperioden fortsatt visar positiva siffror. Under perioden maj–juli var nyregistreringarna i säsongrensade tal 6,7 procent högre än närmast föregående tremånadersperiod februari–april.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

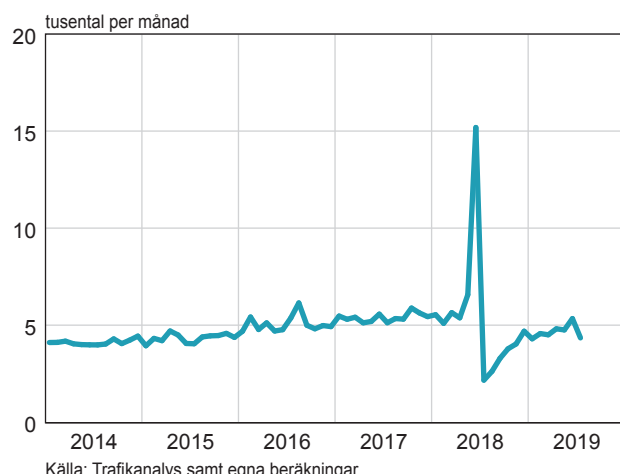
Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

Det senaste året har nyregistreringarna av såväl personbilar som lastbilar påverkats av skattesystemet "bonus malus". Det syns inte minst i statistiken som oavbrutet sedan juli i fjol uppvisat stora negativa utvecklingstal i årstakt. I juli i år kom vändningen och personbilsregistreringarna var drygt 80 procent högre än samma månad i fjol. I faktiska tal nyregistrerades knappt 25 000 bilar i juli. Den exceptionella ökningen förklaras av att "bonus malus" började gälla första juli förra året vilket vid denna tidpunkt fick nyregistreringarna att rasa. I juli 2018 nyregistrerades knappt 14 000 personbilar. Ackumulerat hittills i år, januari–juli, ligger nyregistreringarna drygt 19 procent lägre än motsvarande period förra året.

Kraftig nedgång för lastbilsregistreringarna

Lastbilsregistreringarna uppvisar samma mönster som personbilarna. I säsongrensade siffror minskade nyregistreringarna av lastbilar i maj, följt av en ökning på 12,3 procent i juni som eliminerades i juli då nyregistreringarna minskade med 18,6 procent.

Nyregistrerade lastbilar
Säsongrensade månadsdata

Källa: Trafikanalys samt egna beräkningar

I faktiska tal registrerades 2 834 lastbilar i juli. Det var en ökning med drygt 107 procent jämfört med samma månad i fjol. Ackumulerat för perioden januari–juli i år har lastbilsregistreringarna dock minskat med 33 procent i jämförelse med samma period förra året.

Företagens lager

Senaste uppgift: andra kvartalet 2019

Källa: SCB:s lagerstatistik

Företagens lager minskade andra kvartalet 2019

Svenska företags lager minskade med 3,6 miljarder kronor i fasta priser under andra kvartalet 2019, jämfört med föregående kvartal. Minskningen motsvarar en nedgång med 0,7 procent i volym.

Lagerförändringar

Andra kvartalet 2019 jämfört med första kvartalet 2019

	Miljoner kr (2010 års priser)	Volymförändring i procent
Industri (B+C)	1 763	0,7
Trävaruindustri	286	2,2
Massa och papper	-216	-1,6
Petroleumprodukter	..	..
Stål- och metallverk	-958	-3,6
Metallvaruindustri	784	3,8
Maskinindustri	228	0,6
Motorfordonsindustri	..	..
Parti- och detaljhandel (G)	-5 334	-1,9
Motorhandel	-2 129	-3,5
Partihandel	-2 801	-2,0
Detaljhandel	-405	-0,5
Totalt (B+C+G)	-3 571	-0,7

Varuhandelns lager minskade med 5,3 miljarder kronor under andra kvartalet, vilket motsvarar en nedgång med 1,9 procent i volym. Industrins totala lager ökade med 1,8 miljarder kronor under andra kvartalet. Det motsvarar en uppgång med 0,7 procent i volym.

Industrins lager ökade

Lager av färdiga varor och produkter i arbete ökade med 3,0 miljarder kronor och lager av insatsprodukter i den totala industrin minskade med 1,2 miljarder. Det innebär att industrins totala lager ökade med 1,8 miljarder under andra kvartalet.

Varuhandelns lager minskade

Företag inom varuhandeln minskade sina lager med 5,3 miljarder kronor under andra kvartalet. Störst nedgång hade partihandeln, där lagret minskade med 2,8 miljarder kronor. Inom motorhandeln och detaljhandeln minskade lagret med 2,1 miljarder kronor respektive 0,4 miljarder kronor.

UTRIKESHANDEL

Utrikeshandelsstatistiken har visat en positiv trend under året. Samtliga sju månader hittills i år har varuexporten överstigit varuimporten. I juni var överskottet relativt litet men det steg återigen i juli. Sammanlagt under perioden januari–juli visar handelsnettot ett överskott på drygt 30 miljarder. Motsvarande period i fjol var det istället ett underskott på ungefär 18 miljarder. Trenden för exporten är fortsatt uppåtående medan trenden för importen är närmast sidledes.

I nationalräkenskaperna är bilden något annorlunda. I den snabberäkning av BNP som gjordes i slutet av juli minskade exporten knappt andra kvartalet. Importen minskade dock något mer och totalt var bidraget från nettoexporten svagt positivt.

Exportchefsindex för tredje kvartalet visade att de svenska exportföretagen blivit mindre positiva kring nuläget men framförallt att de räknar med en svagare exportutveckling framöver. Prognoserna på tre månaders sikt indikerar både svagare efterfrågan och minskad försäljning på exportmarknaden.

Sveriges största exportmarknader

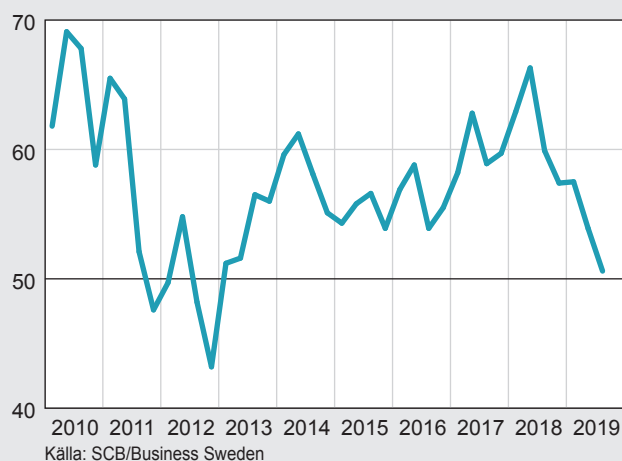
Land	Värde mkr 2019 jan–jun	Värde mkr 2018 jan–jun	Andel %	Förändr 19/18 %
Tyskland	84 138	79 180	10,9	6
Norge	79 178	73 814	10,3	7
USA	60 391	47 289	7,8	28
Finland	52 360	48 450	6,8	8
Danmark	51 259	47 839	6,6	7
Nederländerna	43 687	39 513	5,7	11
Storbritannien	42 766	40 122	5,5	7
Kina	35 132	34 843	4,6	1
Frankrike	32 771	30 867	4,2	6
Belgien	32 385	29 844	4,2	9
Polen	25 892	24 488	3,4	6
Italien	22 152	20 826	2,9	6

Försvagad exportkonjunktur

Exportchefsindex har haft en nedåtgående trend det senaste året efter att ha legat över det normala under en längre tid. I mätningen för tredje kvartalet 2019 sjönk indexet till den lägsta nivån sedan fjärde kvartalet 2012. Det var framförallt prognoserna som dämpades men även nulägesbedömningarna var mindre positiva än tidigare.

Den nedåtgående trenden för exportchefsindex (EMI) fortsatte även tredje kvartalet 2019. EMI totalt noterades precis ovanför 50-strecket på 50,6 vilket var den lägsta nivån för indexet sedan fjärde kvartalet 2012. Det var tredje kvartalet i rad med en nedgång och det var framförallt prognoserna som dämpades. Samtliga framåtblickande delfrågor låg under 50 vilket innebär att en större andel av företagen räknar med en nedgång på tre månaders sikt än andelen som räknar med en uppgång.

Exportchefsindex, EMI totalt
Index 50 = neutralläge

Om Exportchefsindex

Exportchefsindex (EMI) är en konjunkturindikator som tar temperaturen på den svenska exportnäringsen en gång per kvartal. Exporten utgör en stor del av Sveriges BNP och bidrar till tusentals jobb på den svenska arbetsmarknaden. Det är således viktigt att följa utvecklingen för de svenska exportföretagen och vad de tror om framtiden och konjunkturen. SCB har gjort denna undersökning på uppdrag av Business Sweden sedan 2007. Urvalet består av cirka 225 företag och innefattar både varuexportörer och tjänsteexportörer. Resultaten är viktade så att företag med stora exportvolymerna har större vikt. Undersökningen för tredje kvartalet 2019 genomfördes under perioden 29 juli–15 augusti.

Frågorna innefattar både nulägesbedömningar och prognoser om den närmaste framtiden. Exempel på frågor är företagets syn på lönsamheten eller försäljningsutvecklingen. Indexen kan teoretiskt anta värden mellan 0 och 100. Indexvärdet 50 betyder att en lika stor andel av företagen ger ett positivt som ett negativt omdöme för aktuell fråga. Resultaten vägs samman till ett delindex för nuläget, EMI nuläge, och ett delindex för prognoserna, EMI prognos, vilka sedan vägs ihop till huvudindexet, EMI totalt.

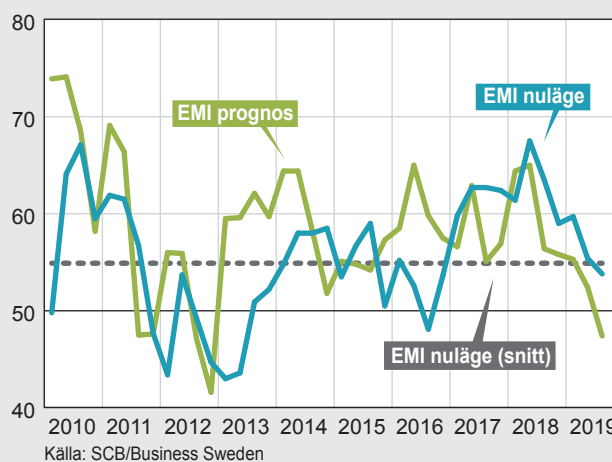
Det är speciellt bland de stora företagen som pessimismen inför framtiden har ökat. De små och medelstora företagen räknar däremot med att exporten kommer att fortsätta växa i ungefär samma takt som tidigare. Det bör poängteras att skattningarna för små och medelstora företag bör tolkas med försiktighet då osäkerheten (konfidensintervallen) är ganska stora på grund av att urvalet är relativt litet.

För den totala exportsektorn är det en tydlig temperatursänkning om man jämför med toppnoteringen i den senaste konjunkturcykeln som inträffade andra kvartalet 2018. Då låg EMI totalt på 66,3. Sedan dess har den globala konjunkturen mattats av och osäkerheten kring exempelvis Brexit och handelskonflikten mellan USA och Kina har tilltagit. Detta har troligtvis bidragit till att dämpa humöret bland de svenska exportcheferna.

Fler missnöjda med exportorderstocken

Trots att det var framtidsutsikterna som dämpades mest visade även nulägesbedömningen en liten nedgång. Tredje kvartalet sjönk EMI nuläge till 53,8, jämfört med 55,4 föregående kvartal. Att indexet håller sig över 50-strecket innebär att det fortsatt råder tillväxt i exportsektorn men nedgången innebär samtidigt att nulägesindexet sjönk under det historiska genomsnittet.

Exportchefsindex
Index 50 = neutralläge

Indexet för exportorderstocken föll ytterligare och har legat under 50 två kvartal i rad vilket innebär att det är fler företag som anser att orderstocken är för liten än som anser att den är förhållandevis stor. Delindexet för exportförsäljningen var närmast oförändrat jämfört med föregående kvartal och ligger fortsatt en bit över 50. Exporten fortsätter med andra ord att växa men ökningstakten är betydligt lägre än den var för ett drygt år sedan.

I FOKUS

Exportorderstocksomdöme

Index 50 = neutralläge

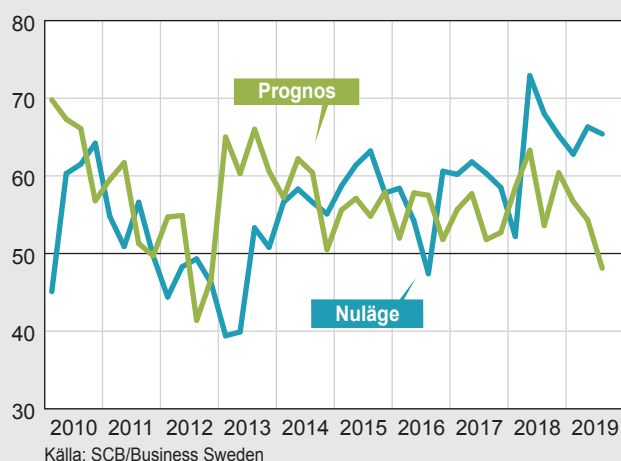
Lönsamheten fortsatt god

Lönsamhetsomdömet är fortsatt starkt med ett index på dryga 60. De senaste årens kronförsvagning kan antas ligga bakom en del av den förbättrade lönsamheten för exporten. En svagare krona innebär att varor och tjänster som säljs till utländska kunder i utländsk valuta blir värda mer omräknat i svenska kronor. Omvänt så gäller att varor och tjänster i svenska kronor blir billigare omräknat i utländsk valuta.

Tittar man istället på lönsamhetsprognoserna så ser de inte lika ljusa ut. Där har det skett en tydlig omsvängning med sjunkande förväntningar i de tre senaste mätningarna. För tredje kvartalet sjönk indexet för förväntad lönsamhet under 50 för första gången sedan fjärde kvartalet 2012.

Lönsamhet exportförsäljning

Index 50 = neutralläge

Dystra framtidsutsikter

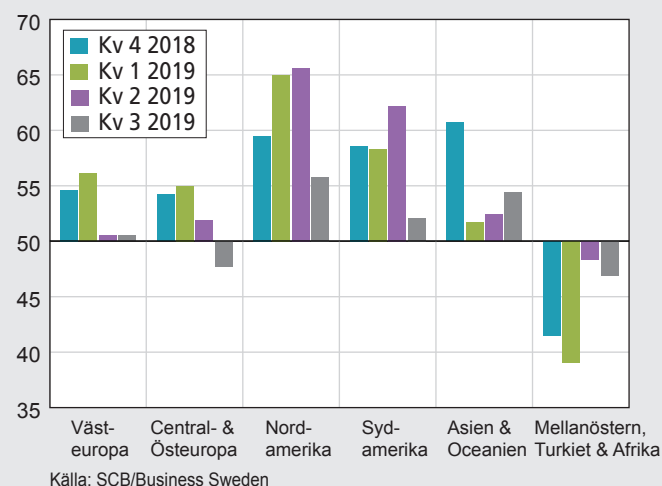
Även övriga prognosfrågor visade en nedgång, så bilden av en kommande dämpning för exporten är tydlig. Totalt sjönk EMI prognos med 5,0 enheter till 47,4. De svenska exportföretagen räknar således med en svagare exportut-

veckling på tre månaders sikt. Den totala efterfrågan väntas minska något men tittar man på bedömningarna för olika regioner skiljer sig bilden åt. Prognosen för Nordamerika som tidigare var mycket positiv dämpades kraftigt tredje kvartalet 2019. Bedömningen för Central- och Östeuropa sjönk också rejält och ligger nu under 50. Samtidigt är prognoserna för Väst- och Sydamerika, som är den överlägset viktigaste exportmarknaden för Sverige, beskedliga. Precis som förra kvartalet ligger detta delindex precis över 50, vilket innebär att företagen räknar med i det närmaste oförändrad efterfrågan från närområdet kommande månader.

Svagare konjunktursignaler från de stora ekonomierna i Väst- och Sydamerika spelar säkert in i denna bedömning. Tillväxten i Tyskland har närmast stannat av och i Italien råder politisk kris som kan slå hårt mot en redan ansträngd ekonomi. Ökad sannolikhet för ett brittiskt EU-utträde utan avtal späder på osäkerheten kring den europeiska konjunkturutvecklingen.

Exportefterfrågan per region, prognos

Index 50 = neutralläge

Den region som gick emot strömmen var Asien vars delindex steg något för andra kvartalet i rad. Uppgången var dock måttlig och ska tolkas som en liten återhämtning efter en kraftig inbromsning som inträffade första kvartalet i år. Prognoserna är fortsatt klart lägre än det historiska genomsnittet och indikerar att företagen endast räknar med en beskedlig tillväxt för exportefterfrågan från den asiatiska marknaden framöver.

Johannes Holmberg, analytiker, nationalräkenskaperna

Sveriges största importmarknader

Land	Värde mkr		Andel %	Förändr 19/18 %
	2019 jan-jun	2018 jan-jun		
Tyskland	113 272	113 463	18,1	0
Nederländerna	56 479	55 711	9,0	1
Norge	53 719	48 049	8,6	12
Danmark	41 955	43 078	6,7	-3
Kina	31 076	24 214	5,0	28
Finland	30 898	27 396	4,9	13
Storbritannien	29 135	30 561	4,7	-5
Belgien	28 216	28 830	4,5	-2
Polen	25 983	24 271	4,2	7
Frankrike	24 410	23 375	3,9	4
Italien	21 156	20 332	3,4	4
Ryssland	16 548	19 217	2,6	-14

Handelsnetto

Senaste uppgift: juli 2019

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

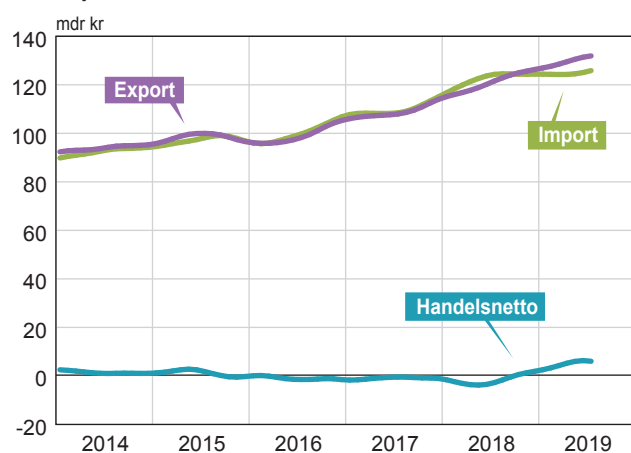
Handelsnettot 6,7 miljarder kronor i juli

Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 6,7 miljarder kronor under juli 2019 enligt preliminära beräkningar. För juli 2018 var det ett underskott på 1,2 miljarder kronor.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.

Miljarder kronor

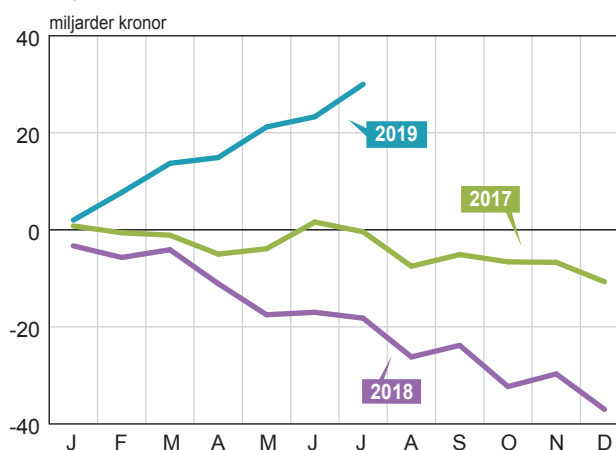
Varuexportens värde under juli uppgick till 122,8 miljarder kronor och varuimporten till 116,1 miljarder. Varuexporten har därmed ökat i värde med 13 procent, medan varuimporten har ökat i värde med 6 procent jämfört med juli 2018. Varuhandeln med länder utanför EU gav ett överskott på 16,2 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 9,5 miljarder.

Det var en vardag mer i juli 2019 än i juli 2018. Rensat för säsongspåverkan visar handelsnettot ett överskott på 6,1 miljarder kronor för juli, och ett överskott på 6,3 miljarder kronor för juni. För maj var motsvarande värde ett överskott på 6,0 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Ackumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

Hittills under året har värdet för varuexporten ökat med 9 procent, medan varuimporten har ökat med 3 procent jämfört med motsvarande period 2018. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 893,9 miljarder kronor och varuimportvärdet till 863,0 miljarder. Handelsnettot för januari-juli 2019 gav därmed ett överskott på 30,9 miljarder kronor. För motsvarande period 2018 noterades ett underskott på 18,2 miljarder kronor.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: juli 2019

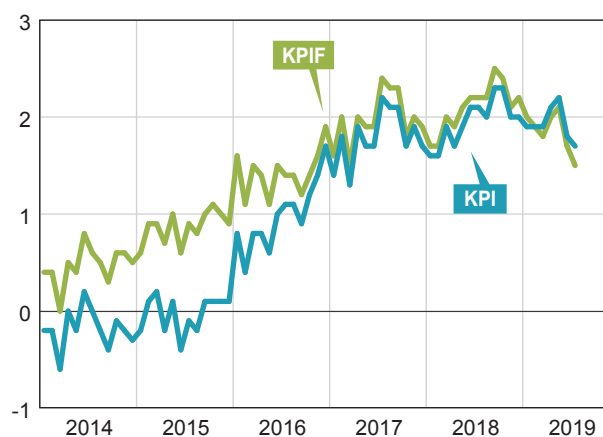
Källa: SCB:s konsumentprisindex

Lägre inflation i juli

Inflationstakten enligt KPIF var 1,5 procent i juli 2019 (1,7 procent i juni). KPIF steg med 0,4 procent från juni till juli. Inflationstakten enligt Konsumentprisindex var 1,7 procent i juli, vilket var en sänkning sedan juni då inflationstakten var 1,8 procent.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Stigande livsmedelspriser senaste månaden

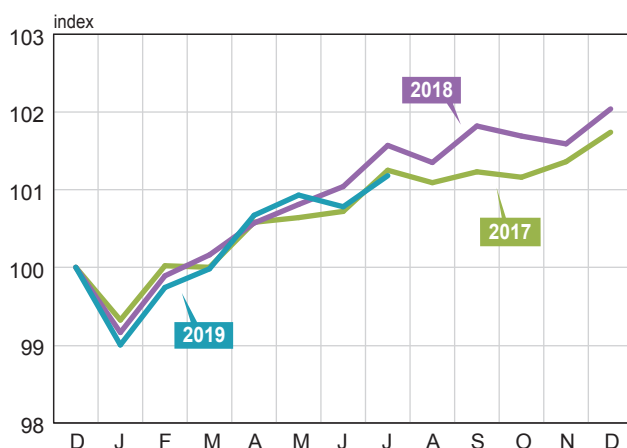
Konsumentprisindex (KPI) steg med 0,4 procent från juni till juli 2019. Under motsvarande period förra året, steg KPI med 0,5 procent.

Till månadsförändringen bidrog högre priser på paketresor (25,6 procent) med 0,4 procentenheter. Högre priser på livsmedel (2,0 procent) bidrog med 0,3 procentenheter, varav kött (2,3 procent) och grönsaker (4,9 procent) bidrog med 0,1 procentenhet vardera. Högre priser på el (5,3 procent) och utrikesflyg (19,3 procent) bidrog med ytterligare 0,2 procentenheter vardera.

Uppgången motverkades främst av lägre priser på kläder (–6,5 procent), som påverkade nedåt med 0,3 procentenheter. Lägre priser på inventarier och hushållsvaror (–0,9 procent) samt på logi (–7,1 procent) påverkade nedåt med 0,1 procentenhet vardera.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år=100

Nedgången av index för tandläkararvode (–20,1 procent) påverkade månadstakten nedåt med 0,2 procentenheter. Nedgången var ett resultat av det allmänna tandvårdsbidraget (ATB), som förnyas i juli varje år. Under 2019 har en ny metod för hanteringen av tandvårdsbidraget implementerats i KPI.

Högre boendekostnader det senaste året

Inflationstakten enligt KPI, det vill säga förändringen i KPI under de senaste 12 månaderna, var 1,7 procent i juli 2019. Det är en sänkning sedan juni då inflationstakten var 1,8 procent.

Gruppen boende (2,4 procent) påverkade inflations-takten uppåt med 0,6 procentenheter, varav högre räntekostnader för egnahem (8,4 procent) och avgifter för hyres- och bostadsrättslägenheter (1,6 procent) bidrog med 0,2 procentenheter vardera. Prishöjningar på livsmedel (3,8 procent) bidrog med 0,5 procentenheter, varav prishöjningar på grönsaker (12,4 procent) stod för 0,2 procentenheter. Högre priser inom gruppen transport (2,5 procent) bidrog med 0,4 procentenheter, varav prishöjningar inom drift av fordon (3,8 procent) stod för 0,2 procentenheter. Högre priser för restaurangbesök (3,3 procent) samt inom gruppen diverse varor och tjänster (2,4 procent), bidrog med 0,2 procentenheter vardera.

Uppgången motverkades av lägre priser på mobiltelefoner (–21,5 procent), som påverkade inflationstakten nedåt med 0,2 procentenheter i juli.

Konsumentprisernas förändring

Juli 2019	Förändring från		Bidrag till förändring sedan jul 2018 ¹⁾
	Föregående månad	jul 2018	
Livsmedel och alkoholfria drycker	2,1	3,8	0,5
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,1	1,9	0,1
Kläder och skor	–6,2	–0,5	0,0
Boende	0,9	2,4	0,6
Inventarier och hushållsvaror	–0,9	1,5	0,1
Hälso- och sjukvård	–4,9	–2,2	–0,1
Transport	1,7	2,5	0,4
Post och telekommunikationer	–0,3	–8,0	–0,3
Rekreation och kultur	2,3	0,2	0,0
Utbildning	0,2	2,7	0,0
Restauranger och logi	–0,7	3,2	0,2
Div varor och tjänster	–0,2	2,4	0,2
KPI totalt	0,4	1,7	1,7

1) Procentenheter

Inflationstakten för KPIF-XE nedåt i juli

KPIF (KPI med fast ränta) visar samma prisutveckling som KPI, men utan de direkta effekterna av en ändrad penningpolitik. KPIF är Riksbankens målvariabel för inflationsmålet. Inflationstakten enligt KPIF var i juli 1,5 procent. Det var en nedgång från 1,7 procent i juni.

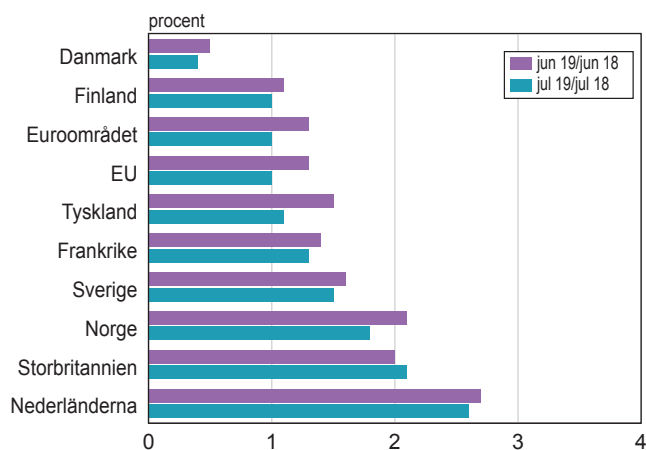
KPIF exklusive energi (KPIF-XE) och KPIF med konstant skatt (KPIF-KS) är två andra mått på inflation som beräknas av SCB på uppdrag av Riksbanken. I KPIF-XE exkluderas energivaror från KPIF och i KPIF-KS konstant-hålls de skatter och subventioner som är kopplade till produkterna i KPIF. Inflationstakten enligt KPIF-XE var i juli 1,7 procent, vilket var en nedgång från månaden innan då inflationstakten var 1,9 procent. Inflationstakten enligt KPIF-KS var i juli oförändrad på 1,6 procent.

Lägre inflation i EU

HIKP (harmoniserat index för konsumentpriser) beräknas av samtliga länder i EU. Måttet har en något mindre täckning jämfört med KPI och KPIF, främst på grund av att delar av hushållens boendekostnader utelämnas. Enligt HIKP var inflationstakten i Sverige 1,5 procent i juli. Det var en något lägre prisökningstakt jämfört med i juni då inflationen låg på 1,6 procent.

Även inom EU och euroområdet dämpades inflations-takten och sjönk från 1,3 procent i juni till 1,0 procent i juli. Det var tredje månaden i följd som HIKP minskade inom EU. I flera av de stora medlemsländerna dämpades prisökningarna. I Tyskland låg inflationen på 1,1 procent i juli. Det var en nedgång från 1,5 procent månaden innan. Även i Frankrike och Nederländerna sjönk inflationen och var i juli 1,3 respektive 2,6 procent.

Inflationstakten i olika länder
EU-länder och Norge enligt HIKP

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: juli 2019

Källa: SCB:s producentprisindex

Marcus Sundgren Rydlöv

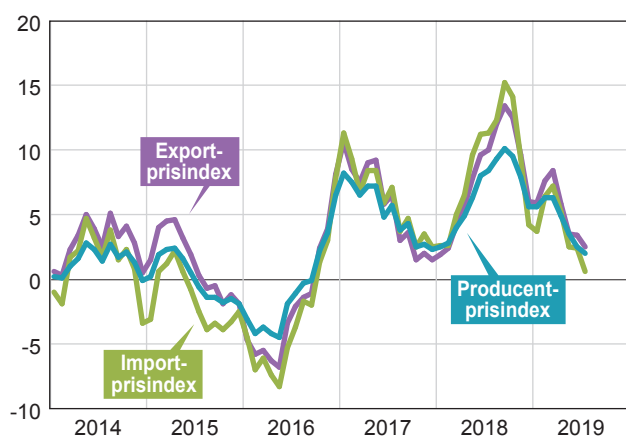
Fjölårets torka påverkar årstakten för elektricitet

Årstakten för producentprisindex var 2,0 procent i juli (2,5 procent i juni). För export- och importmarknaden var årsförändringen 2,5 respektive 0,6 procent, för hemmamarknaden 1,6 procent och för prisindex för inhemsk tillgång 1,2 procent.

Priserna för elektricitet hade i juli en negativ årstakt på samtliga marknader i och med ovanligt höga elpriser under sommarmånaderna 2018. På importmarknaden sjönk priserna med 31,3 procent jämfört med juli i fjol, medan nedgången på exportmarknaden och hemmamarknaden var 30,9 respektive 12,4 procent.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Det största bidraget till ökningen på hemmamarknaden kom från livsmedel, som bidrog med 0,4 procentenheter till årstakten. Högst prisökning på hemmamarknaden hade dock parfymeringsmedel och toalettartiklar samt

kvarnprodukter som steg med 15,9 respektive 15,2 procent i årstakt. För den totala hemmamarknaden var dock dessa varugrupperns bidrag litet.

På exportmarknaden kom de största bidragen från motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar samt övriga maskiner, vilka båda bidrog med 0,7 procentenheter vardera till årstakten. Priset på kommunikationsutrustning ökade med 37,6 procent på exportmarknaden, vilket bidrog med 0,1 procentenheter.

Prisuppgången på exportmarknaden dämpades av en prisnedgång på massa, vilket bidrog nedåt med 0,3 procentenheter. Under det senaste året har priset på massa sjunkit med 15,5 procent. Det är den lägsta årstakten sedan februari 2009.

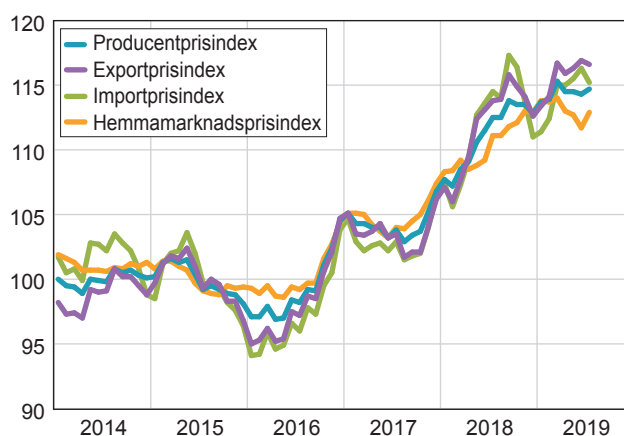
Det största negativa bidraget till årstakten på importmarknaden kom från prisnedgångar på råolja, som motverkade uppgången med 0,9 procentenheter. Prisnedgången för produktgruppen naturgas, förtätad till vätska eller i gasform var 46,5 procent jämfört med juli i fjol och priserna är nu tillbaka på 2009 års nivåer. Gruppen bidrog med minus 0,1 procentenheter till totalen på importmarknaden.

Svag utveckling den senaste månaden

Producentprisindex steg med 0,3 procent mellan juni och juli 2019. Under samma period sjönk dock priserna på både import- och exportmarknaden med 0,9 procent respektive 0,3 procent. En starkare krona bidrog till lägre priser på import- och exportmarknaden. På hemmamarknaden steg priserna med 1,1 procent. Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, var oförändrade mellan juni och juli.

Prisindex i producent- och importled

Index 2015=100

Starkare krona i juli

En förstärkning eller försvagning av kronan sänker respektive höjer export- och importpriserna mätt i svenska kronor. Enligt Tullverkets omräkningskurser för valutor från juni till juli stärktes den svenska kronan mot det brittiska pundet med 1,8 procent, mot den amerikanska dollarn och den norska kronan med 0,9 procent, mot euron och den danska kronan med 0,6 procent.

Den svenska kronan har under det senaste året framförallt försvagats mot den amerikanska dollarn med 7,2 procent, men även mot euron med 3,7 procent, mot den danska kronan med 3,5 procent, mot det brittiska pundet med 2,3 procent samt mot den norska kronan med 0,3 procent.

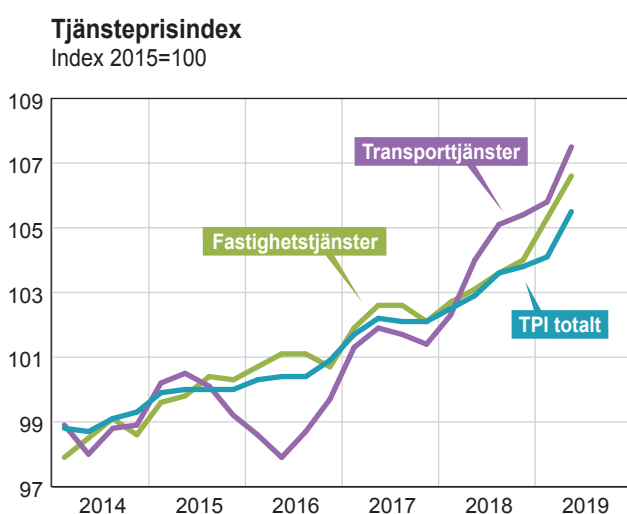
Tjänsteprisindex

Senaste uppgift: andra kvartalet 2019

Källa: SCB:s tjänsteprisindex

Transport- och resetjänster höjer tjänstepriserna

Tjänsteprisindex steg med 1,3 procent från första kvartalet till andra kvartalet 2019. Sedan andra kvartalet 2018 har tjänstepriserna stigit med 2,5 procent. Motsvarande årstakt föregående kvartal var 1,6 procent.

Utvecklingen under det senaste kvartalet

Kvartalsförändringen från första till andra kvartalet 2019 är den största kvartalsförändringen sedan 2005, då mätningarna av tjänstepriser påbörjades. De främsta bidragen till kvartalsförändringen var högre priser för landtransport, resetjänster samt uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade fastigheter. Även högre priser för stödtjänster till transport, lufttransport samt hotelltjänster bidrog till uppgången. Förlagstjänster, dataprogrammerings- och datakonsulttjänster, arkitekt- och tekniska konsulttjänster samt uthyrning och leasing bidrog ytterligare till uppgången.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: juli 2019

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

Peter Beijron

Arbetskraften var 5 629 000

Antalet personer i arbetskraften i åldern 15–74 år uppgick till 5 629 000 i juli 2019, icke säsongrensat. Antalet män i arbetskraften var 2 941 000 och antalet kvinnor 2 688 000. Det relativa arbetskraftstalet var 74,9 procent. För män uppgick det till 77,0 procent och för kvinnor var arbetskraftstalet 72,9 procent.

Säsongrensade och utjämnade data visar på små förändringar av antalet personer i arbetskraften och en minskning av andelen i arbetskraften jämfört med närliggande månader. Antalet i arbetskraften uppgick till 5 492 000. Det motsvarar ett arbetskraftstal på 73,1 procent.

Sysselsättningsgraden minskade

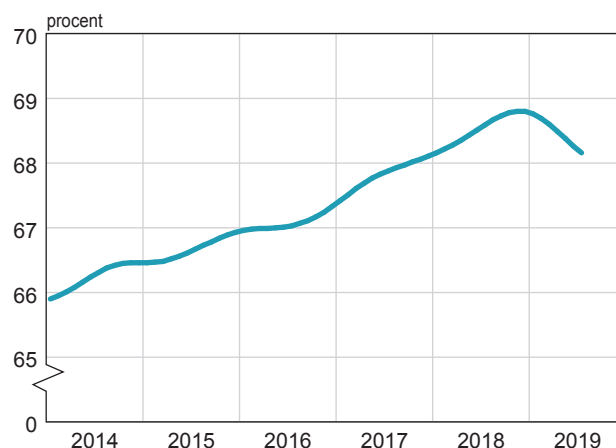
I juli 2019 var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 5 239 000, icke säsongrensat. Antalet sysselsatta män uppgick till 2 739 000, en minskning med 39 000 jämfört med juli 2018. Antalet sysselsatta kvinnor var 2 500 000. Det är nu tre månader i rad som AKU inte visat på någon ökning av antalet sysselsatta. Innan dess ökade antalet sysselsatta varje månad sedan september 2016.

Sysselsättningsgraden var 69,8 procent, en minskning med 1,0 procentenheter jämfört med samma månad föregående år. Bland män minskade sysselsättningsgraden med 1,6 procentenheter till 71,7 procent. Bland kvinnor var sysselsättningsgraden 67,8 procent.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen.

Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Enligt säsongrensade och utjämnade data visar både antalet och andelen sysselsatta på en minskning jämfört med närliggande månader. Antalet sysselsatta var 5 121 000 och sysselsättningsgraden var 68,2 procent.

Minskning av antalet tidsbegränsat anställda

Antalet fast anställda uppgick till 3 934 000, en ökning med 60 000 jämfört med samma månad föregående år. Antalet fast anställda kvinnor ökade med 38 000 till 1 903 000. Antalet fast anställda män var 2 031 000.

Antalet tidsbegränsat anställda uppgick till 814 000 personer. Det är en minskning med 90 000 jämfört med juli 2018. Bland män minskade antalet tidsbegränsat anställda med 53 000 till 353 000. Bland kvinnor uppgick antalet tidsbegränsat anställda till 461 000, en minskning med 38 000.

Jämfört med närliggande månader visar säsongrensade och utjämnade data på en ökning av antalet fast anställda och en minskning av antalet tidsbegränsat anställda.

Arbetade timmar

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i juli 2019 till i genomsnitt 109,0 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data.

Arbetsmarknad						
	Sysselsatta, 1 000-tal		Arbetade timmar/ vecka, 10 000-tal		Arbetslösa 1 000-tal	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
jan	4 969	5 065	15 020	14 630	376	350
feb	5 039	5 093	16 570	16 740	337	358
mar	5 038	5 098	16 020	17 060	352	391
apr	5 043	5 136	16 550	16 000	366	339
maj	5 101	5 095	15 980	16 990	352	373
jun	5 197	5 227	15 830	15 470	403	427
jul	5 281	5 239	10 230	10 900	339	390
aug	5 165		13 480		337	
sep	5 119		17 340		330	
okt	5 149		17 840		302	
nov	5 154		17 420		299	
dec	5 099		14 810		327	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

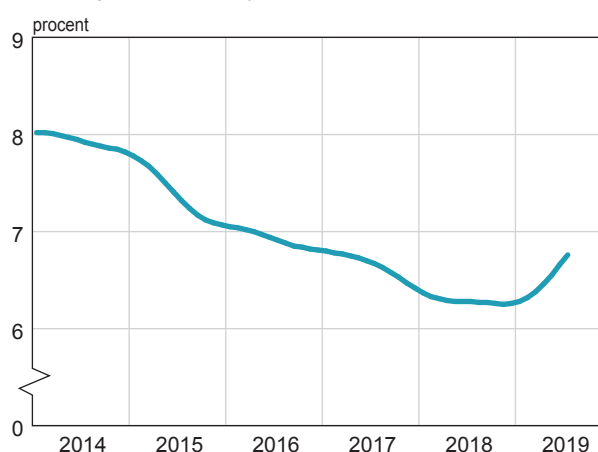
Enligt säsongrensade och utjämnade var antalet arbetade timmar i genomsnitt 156,6 miljoner timmar per vecka, en minskning jämfört med närliggande månader.

Arbetslösheten ökade till 6,9 procent

I juli 2019 uppgick antalet arbetslösa i åldern 15–74 år till 390 000, icke säsongrensat. Det är en ökning med 50 000 jämfört med juli 2018. Antalet arbetslösa män ökade med 29 000 till 202 000. Antalet arbetslösa kvinnor var 188 000. Arbetslöshetstalet uppgick till 6,9 procent, en ökning med 0,9 procentenheter jämfört med juli 2018. Bland männen ökade arbetslöshetstalet 1,0 procentenheter till 6,9 procent. Bland kvinnor var arbetslöshetstalet 7,0 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var antalet arbetslösa 110 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 15,6 procent. Av de arbetslösa ungdomarna var 15 000 heltidsstuderande.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

För personer i åldern 15–74 år visar säsongrensade och utjämnade data på en ökning av antalet och andelen arbetslösa jämfört med närliggande månader. I juli 2019 uppgick antalet arbetslösa till 371 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 6,8 procent.

För ungdomar i åldern 15–24 år visar säsongrensade och utjämnade data på små förändringar av antalet arbetslösa medan andelen arbetslösa visar på en ökning jämfört med närliggande månader. Antalet uppgick till 108 000 vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 18,2 procent.

Ökning av inskrivna arbetslösa

Antalet inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, i åldern 16–64 år, uppgick i slutet av juli 2019 till 344 000. Jämfört med samma månad föregående år är det en ökning med 5 000 personer. Ökningen av antalet inskrivna arbetslösa är att betrakta som ett trendbrott även om arbetslöshetsnivån ligger kvar på 6,9 procent i juli jämfört med motsvarande månad förra året.

Antalet personer som fick ett arbete var 21 000, vilket var 4 700 färre än i juli föregående år. Antalet varslade uppgick till 2 600 i juli 2019, vilket är en ökning med 300 personer jämfört med motsvarande månad förra året.

Arbetskraftskostnader & löner

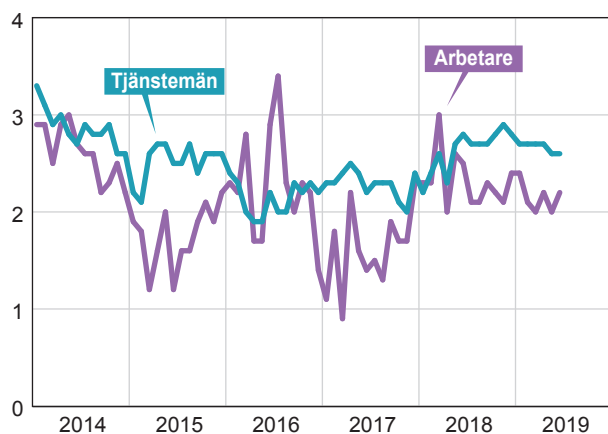
Senaste uppgift: juni 2019

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under juni 2019 175,00 kronor exklusive övertidstillägg och 177,70 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning med 2,2 respektive 2,1 procent jämfört med juni 2018. Under juni 2019 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 40 850 kronor exklusive rörliga tillägg och 41 740 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,5 respektive 2,6 procent jämfört med juni 2018.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för juni 2019 beräknats till 319,47 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 135,2, en förändring med 2,7 procent jämfört med juni 2018. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för juni 2019 beräknats till 293,49 kronor per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 63 839 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 131,5, en ökning med 2,1 procent jämfört med juni 2018. Motsvarande index för tjänstemän blir 134,3, en ökning med 2,4 procent jämfört med juni 2018.

FINANSMARKNAD**Börsfall i augusti**

Sommaren har bjudit på stora svängningar på börsen. Kurserna på Stockholmsbörsen steg på bred front i juni och under inledningen av juli. Räknat som månadsgenomsnitt gick Affärsvärldens generalindex upp med knappt 3 procent i juli jämfört med månaden innan. Augusti inleddes däremot med en kraftig nedgång på börsen. Trots en viss återhämtning i slutet av månaden var månadsgenomsnittet 4 procent lägre än i juli.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

Källa: Affärsvärlden

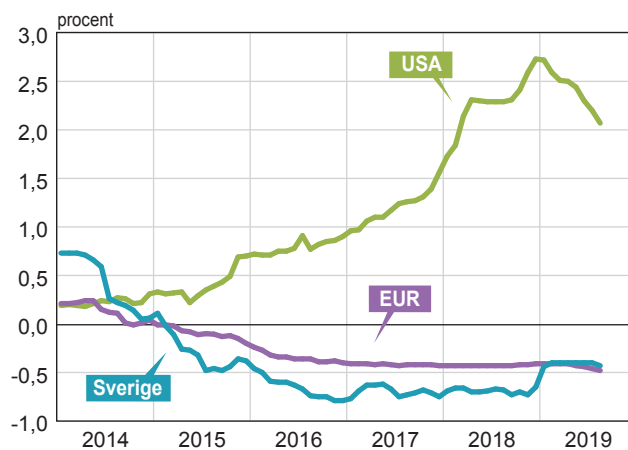
Den globala börsutvecklingen följde samma mönster som den svenska. Uppgångar i juni och juli följdes av nedgångar i augusti på de flesta marknader. New York-börsens Dow Jonesindex steg med närmare 4 procent i juli men sjönk sedan med lika mycket i augusti. Nasdaqbörsen gick upp med knappt 5 procent i juli och föll med nästan 4 procent efterföljande månad. I Hongkong ser börsen ut att ha drabbats hårt av det spända läget i staden. Konflikterna som startade som fredliga demonstrationer mot styret i regionen har trappats upp under sommaren. Även i Hongkong steg dock kurserna i juli men i augusti sjönk börskurserna med 8 procent jämfört med genomsnittet i juli.

Korta räntorna pressas ytterligare

Det låga ränteläget består där det nu är negativa räntor på svenska statspapper med både kort och lång löptid. Efter att ha varit oförändrad i juli sjönk genomsnittsräntan på en tremånaders statsskuldväxel med 3 punkter i augusti till -0,43 procent.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv), månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

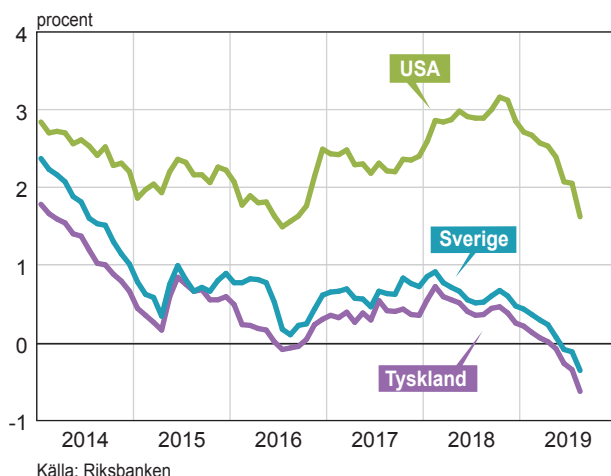
Den amerikanska tremånadersräntan är fortsatt på en något högre nivå än den svenska och den europeiska. Det beror framförallt på att den amerikanska centralbanken Federal Reserve under en treårsperiod höjt styrräntan med ungefär 2 procentenheter. Sedan årsskiftet har dock marknadsräntorna rört sig nedåt till följd av en allt större tro på att Fed skulle börja sänka räntan. I slutet av juli kom så beskedet om en sänkning med en kvarts procentenhet och de korta marknadsräntorna följde efter. I augusti låg den genomsnittliga tremånadersräntan på 2,07 procent.

Långa räntor sjönk ännu mer

För de långa räntorna har trenden också varit nedåtgående och detta har fortsatt även i sommar. Den svenska tioårsräntan föll med några punkter i juli men i augusti sjönk den med nästan en kvarts procentenhet till -0,36 procent i genomsnitt. I Tyskland var nedgången ännu större under sommaren och där låg tioårsräntan i augusti på -0,63 procent. I USA sjönk den tioåriga räntan med 43 räntepunkter i augusti till 1,62 procent.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer, månadsgenomsnitt

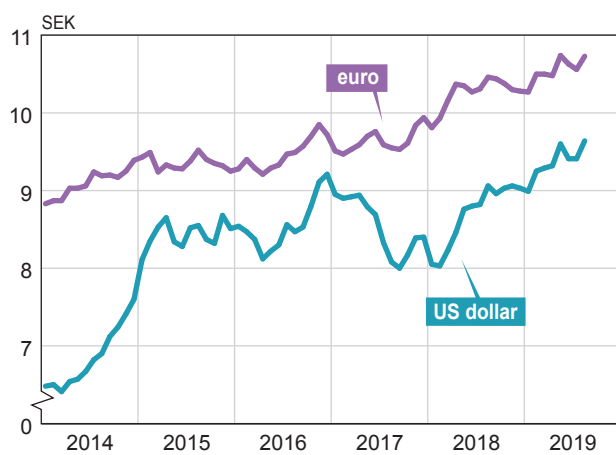
Källa: Riksbanken

Ytterligare försvagning av kronan

I både juni och juli stärktes kronan något mot såväl euron och dollarn efter att ha tappat i värde under ett och ett halvt års tid. I augusti försvagades däremot kronan ytterligare. En euro handlades i genomsnitt för 10,73 kronor, 17 öre dyrare än i juli. Dollarn hade en genomsnittskurs på 9,64 kronor, vilket var en ökning med 23 öre jämfört med snittet för både juni och juli.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro. Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

Utlåning till hushåll och företag

Senaste uppgift: juli 2019

Källa: SCB:s finansmarknadsstatistik

Oförändrad tillväxttakt för hushållens lån i juli

I juli 2019 hade hushållens lån från monetära finansinstitut (MFI) en årlig tillväxttakt på 4,9 procent, vilket innebär att tillväxttakten är oförändrad jämfört med juni.

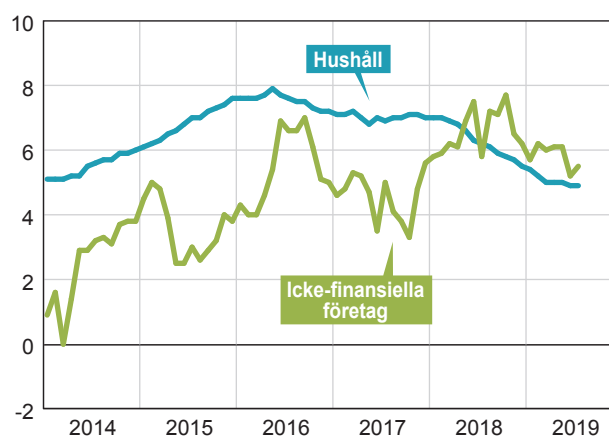
Totalt uppgick hushållens lån hos MFI till 4 121 miljarder kronor i juli. Det är en ökning med 13 miljarder jämfört med föregående månad och 195 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år.

Bostadslånen utgjorde 82 procent av MFI:s totala utlåning till hushållen och uppgick i juli till 3 374 miljarder. Det är en ökning med 12 miljarder jämfört med föregående månad och 158 miljarder jämfört med motsvarande månad föregående år. Bostadslånen hade en årlig tillväxttakt på 4,9 procent i juli 2019.

Hushållens konsumtionslån hade en tillväxttakt på 6,2 procent i juli, vilket är en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med juni. Tillväxttakten för lån med övriga säkerheter var 4,1 procent i juli vilket var oförändrat jämfört med juni. Totalt uppgick hushållens konsumtionskrediter och lån med övriga säkerheter till 238 respektive 509 miljarder i juli 2019.

MFI:s utlåning

Årlig tillväxttakt, procent

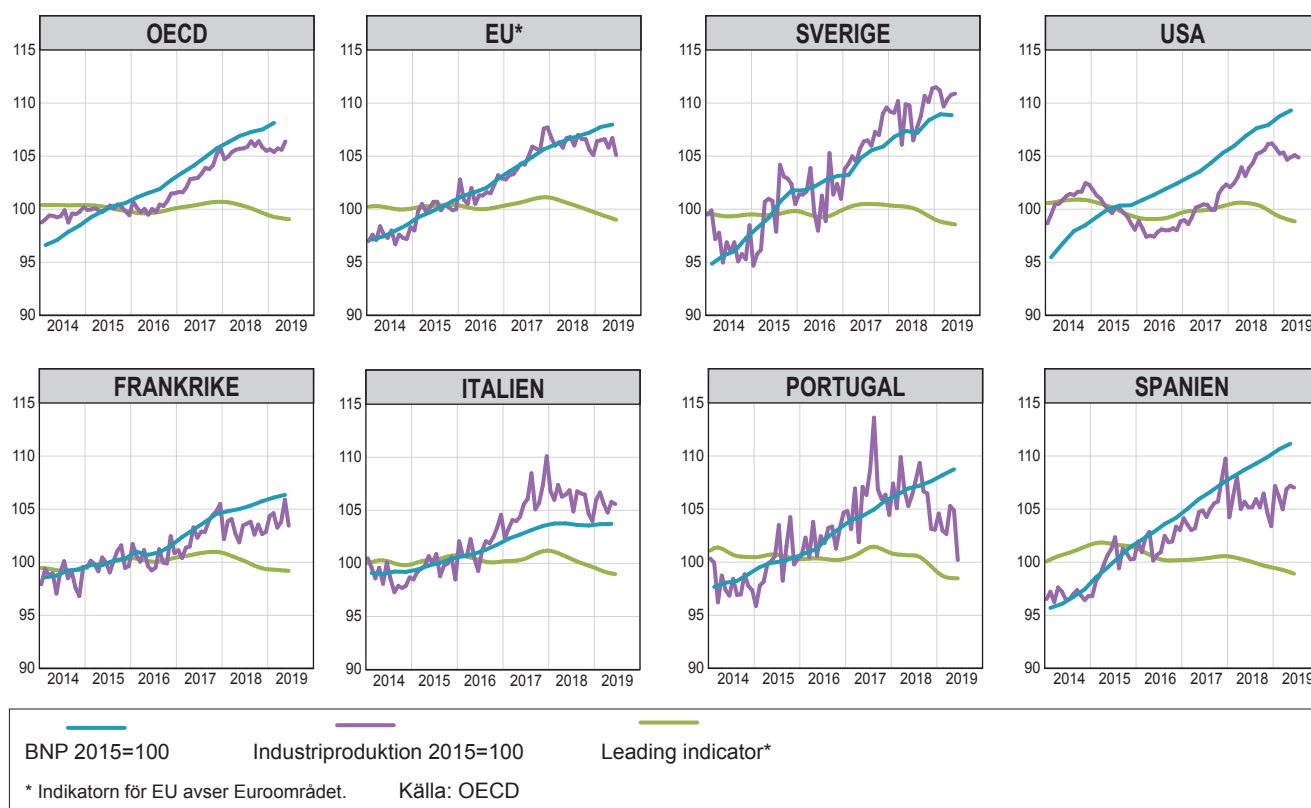
Ökad tillväxttakt för företagens lån

I juli 2019 var den årliga tillväxttakten för lån till icke-finansiella företag 5,5 procent, en ökning med 0,3 procentenheter jämfört med juni. Totalt uppgick MFI:s utlåning till icke-finansiella företag till 2 409 miljarder kronor i juli.

Flerbostadshus är den vanligaste säkerheten för utlåning till icke-finansiella företag och uppgick i juli till 789 miljarder. Företagens blancolån uppgick till 404 miljarder och lån till bostadsrättsföreningar, som räknas till icke-finansiella företag, uppgick till 487 miljarder.

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och områden

Konjunkturer i omvärlden har mattats av på senare tid, framförallt i Europa där flera stora medlemsländer brottas med låga tillväxttal. Ett av dessa länder är Frankrike. Sedan 2010 har landets BNP i genomsnitt växt med runt 0,3 procent per kvartal. Det kan jämföras med Sverige där kvartalstakten legat runt 0,6 procent. Under 2017 såg det dock ut som att landet vänt på skutan när ekonomin utvecklades starkare än tidigare. Dämpningen i BNP-tillväxten kom dock redan året efter och den ekonomiska utvecklingen har varit beskedlig sedan dess. Andra kvartalet i år ökade BNP med 0,3 procent, säsongrensat och jämfört med första kvartalet. Första kvartalet låg tillväxten på 0,3 procent. Den franska industrin tampas också med svaga produktionsökningar sett över flera års tid. I år har utvecklingen varit starkare med produktionsökning nästan varje månad från januari till maj. I juni minskade dock produktionen kraftigt.

Utvecklingen för den italienska ekonomin ser ännu dystrare ut. Tillväxten har varit svag i flera år och det senaste året har läget förvärrats ytterligare. Efter nolltillväxt andra kvartalet i fjol hamnade landet i recession under andra halvan av året. Första kvartalet i år steg BNP i säsongrensade tal med blygsamma 0,1 procent som följdes av nolltillväxt under andra kvartalet. Italien står samtidigt inför en rad utmaningar. Statsskulden är på en skyhögt nivå,

arbetslösheten är den näst högsta i EU och den politiska turbulensen späder på den ekonomiska oron i landet. För den italienska industriproduktionen pekar trenden nedåt sedan början av förra året.

Betydligt starkare utveckling visar däremot Spanien. Sedan landet lämnade den långa perioden av recession som sträckte sig från första kvartalet 2011 till tredje kvartalet 2013 har BNP ökat i snabb takt. Från fjärde kvartalet 2018 till första kvartalet i år växte BNP med 0,7 procent, säsongrensat. Andra kvartalet låg tillväxten på 0,5 procent. Det är högre än för EU 28 som första kvartalet uppvisade en kvartalstillväxt på 0,5 procent, följt av en uppgång på 0,2 procent andra kvartalet. Efter en snabb uppgång i den spanska industriproduktionen från början av 2015 till slutet av 2017 har utvecklingen stannat av och produktionen har pendlat runt samma nivå i nästan 1,5 års tid.

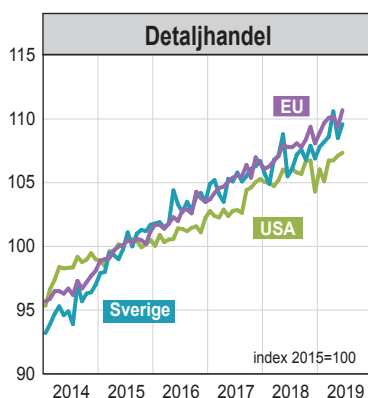
Den portugisiska tillväxten har också varit förhållandevis gynnsam under en längre tid. Första och andra kvartalet i år ökade BNP med 0,5 procent vardera, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Industriproduktionen visar dock en betydligt svagare utveckling och sedan juli 2017 pekar trenden skarpt nedåt. I likhet med Spanien, Frankrike och Italien så låg den ledande indikatorn i juni klart under det historiska genomsnittet.

INTERNATIONELL UTBLICK

Detaljhandel

Trenden för detaljhandeln inom EU 28 pekar fortsatt uppåt. I jämförelse med tidigare år har handeln också ökat i en snabbare takt. I juni steg detaljhandeln med 1,2 procent, säsongrensat och jämfört med maj. Det var den snabbaste ökningstakten hittills i år, men följde efter en nedgång i maj. Det var framförallt i EU:s största ekonomi Tyskland som konsumenternas köplust tilltog. Efter två månader i rad med nedgångar ökade försäljningen med 3,1 procent i juni. Även i Storbritannien steg konsumtionen på månadsbasis. I Spanien och Frankrike var utvecklingen mer dämpad. I årstakt visade dock samtliga länder en positiv ökningstakt.

Bland de nordliga länderna har detaljhandeln i Sverige respektive Finland visat en betydligt bättre utveckling hittills i år än i både Norge och Danmark. I juni var utvecklingen dock positiv i såväl Finland som i Sverige och

Danmark, medan försäljningsvolymerna i Norge minskade för andra månaden i rad.

Detaljhandeln i USA sjönk kraftigt i december i fjol. Sedan dess har försäljningstappet återhämtats trots att utvecklingen har mattats av de senaste tre månaderna.

Detaljhandel

	Avser månad	Index 2015=100	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU 28	jun	110,7	1,2	2,7
Danmark	jun	104,6	0,5	0,6
Finland	jun	109,9	1,7	4,7
Frankrike	jun	111,7	-0,4	1,3
Spanien	jun	108,0	0,0	2,2
Storbritannien	jul	114,2	0,2	2,9
Sverige	jun	109,6	1,0	3,9
Tyskland	jun	112,2	3,1	3,9
Norge	jun	101,8	-0,4	0,3
USA	jun	107,3	0,2	1,6
Japan	maj	101,6	0,4	0,6
OECD	jun	108,4	0,6	1,7

Källa: OECD

EU-barometern

EU-kommissionens konjunkturbarometer har haft en nedåtgående trend sedan början av förra året och indikatorerna för såväl euro- som EU-området närmar sig det historiska genomsnittet. I augusti steg dock indikatorn för euroområdet marginellt till 103,1, medan den fortsatte ner till 101,4 för EU-länderna. Det var industrin och detaljhandeln som bidrog till uppgången i euroområdet. Bland de större ekonomierna noterade indikatorn för Spanien den största uppgången, medan den var närmast oförändrad i Tyskland och Frankrike. Indikatorn för EU tyngdes av ett dämpat konsumentförtroende och försämrade stämningsslägen inom detaljhandeln och tjänstesektorn. Störst påverkan hade dock barometerindikatorn för Storbritannien som backade kraftigt i augusti. Även Sveriges indikator föll tillbaka.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	0,8	0,5	-0,2	-0,1	-0,1	0,5	0,2	0,5
Förändr. 4 kv.	%	2,3	1,2	1,2	1,4	0,4	2,3	1,3	1,6
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-7,6	1,2	-0,1	0,1	-1,8	-0,2	-1,5	0,7
Förändr. 12 mån.	%	4,7	2,7	-0,6	1,0	-6,0	0,5	-1,6	0,6
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	0,7	-0,3	0,0	0,5	0,4	0,1	-0,3	0,0
Förändr. 12 mån.	%	0,3	1,0	2,1	1,5	1,2	1,3	1,4	2,1
Arbetslöshet ⁵⁾	%	4,8	6,6	3,7	6,6	3,1	3,7	6,3	5,2
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,2	-0,9	-0,3	0,3	-0,3	-0,2	-0,5	-0,1
Kort ränta ⁶⁾	%	-0,34	-0,31	0,80	-0,03	-0,31	2,53	-0,31	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,01	0,00	-0,02	-0,02	0,00	-0,06	0,00	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,06	0,02	0,16	0,35	0,02	0,19	0,02	..
Lång ränta ⁷⁾	%	-0,31	-0,09	0,73	-0,12	-0,39	2,39	0,23	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,09	-0,14	-0,11	-0,03	-0,08	-0,14	-0,21	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,63	-0,62	-0,54	-0,63	-0,67	-0,59	-0,81	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Andra kvartalet 3) OECD maj, USA juli, övriga juni 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HIKP) för EU-länderna. OECD juni, övriga juli
5) Storbritannien april, USA juli, övriga juni 6) Korta räntor avser 3-månaders interbankräntor enligt statistik från Eurostat. Maj 7) USA maj, övriga juli

Källa: OECD, Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

Räntekurvan som konjunkturindikator

Ränteläget runt om i världen är på en mycket låg nivå. I Sverige och i många andra länder är styrräntan till och med negativ. Samtidigt som denna lågräntemiljö råder har konjunkturen mattats av såväl i Sverige som i resten av världen. I Europas största ekonomi, Tyskland, haltar tillverkningsindustrin och landets BNP-tillväxt har visat betydande svaghetstecken det senaste året. I USA har BNP utvecklats hyggligt de senaste kvartalen, men framtiden är oviss bland annat med tanke på den rådande handelskonflikten med Kina.

I Sverige har en tydlig konjunkturförsvagning skett det senaste året. Förutom att BNP sjönk andra kvartalet enligt preliminära beräkningar, så föll sysselsättningen för andra kvartalet i följd. Olika indikatorer, såsom exempelvis barometerindikatorn och exportchefsindex, har också haft en negativ utveckling de senaste kvartalen.

Inverterad räntekurva indikation på lågkonjunktur

Något som historiskt sett har haft en hög pricksäkerhet att förutspå lågkonjunktur är en så kallad inverterad räntekurva, vilket innebär att räntan på statsobligationer med lång löptid, exempelvis 10 år, är lägre än räntan för statsobligationer med en kortare löptid. Normalt sett är det dyrare att låna på lång sikt då det är förenat med större risk. Om investerare istället kräver högre ränta för kortfristiga lån är det ett tecken på förväntningar om lägre räntor i framtiden, vilket i sig är en indikation om att ekonomin ska bromsa in. En annan tolkning är att det finns en skillnad mellan centralbankens agerande och marknadens förväntningar, där marknaden anser att centralbanken varit för åtstramande och kommer att behöva sänka räntorna. Oavsett om räntekurvan är inverterad eller inte så brukar minskade skillnader mellan korta och långa räntor betyda att en lågkonjunktur är på väg.

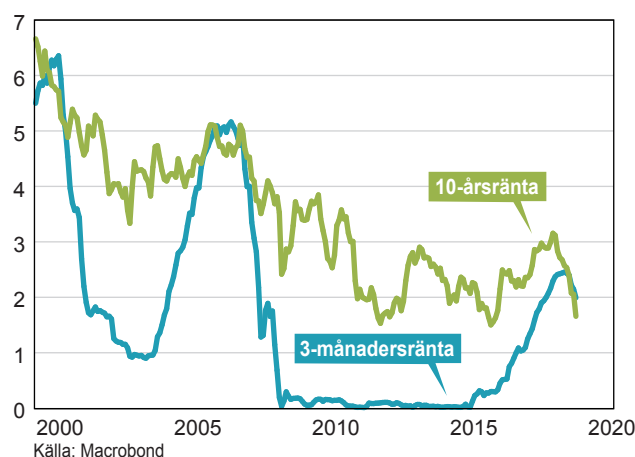
Räntedifferens på amerikanska statsobligationer
Procentenheter, 10 års löptid minus 3 månaders löptid, månadsgenomsnitt

Sedan maj i år har räntan på 10-åriga amerikanska statsobligationer vid flera tillfällen varit lägre än den korta

tremånadersräntan. Dessförinnan får man gå tillbaka till 2007 för att hitta en inverterad räntekurva för de amerikanska statsobligationerna, det vill säga drygt ett år innan den globala lågkonjunkturen bröt ut. Efter inverteringen den gången tog det alltså relativt lång tid innan recessionen var ett faktum. Vid andra tillfällen har det gått snabbare, exempelvis skedde en ränteinvertering år 2000, endast några månader före IT-krisen.

Amerikansk statsobligationsränta
Procent, månadsgenomsnitt

Under 2000-talet har räntekurvan i USA endast inverterat vid tre tillfällen, år 2000, 2006–2007 och nu 2019. Något som i dagsläget talar emot en recession är att den amerikanska ekonomin trots allt har en hygglig tillväxt, en stark arbetsmarknad och köpstarka konsumenter. Det finns också stora skillnader mellan den globala ekonomin idag och vid tidigare inverteringar, vilket försvårar jämförelsen. Vid tidigare inverteringar har räntorna varit höga, vilket sammanfallit med en högre inflation, medan räntorna idag är negativa i stora delar av världen. Trots att räntorna redan är mycket låga finns ändå marknadsförväntningar på räntesänkningar, vilket ofta leder till att även de långa räntorna pressas ner. Att centralbankerna köpt upp stora mängder statsobligationer i så kallade kvantitativa lättnader har också inneburit att räntorna sjunkit.

Världsekonomin befinner sig i ett lite knepigt läge. En del ekonomer menar att flera ekonomier har närmat sig Japans situation, det vill säga ett läge med svag tillväxt och med låga räntor och låg inflation. Om det nu skulle stämma att en lågkonjunktur är på väg blir det svårare än tidigare att stimulera ekonomin med hjälp av penningpolitik, då många styrräntor redan är mycket låga, i vissa fall till och med negativa. Normalt under en lågkonjunktur sänks styrräntan flera procentenheter. Det finns negativa risker med en väldigt låg ränta, bland annat ökar risken för en högre skuldsättning samt stigande priser på bostäder och aktier, vilket skulle kunna leda till att bubblor byggs upp i ekonomin.

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2015=100	2 kv	108,9 ¹⁾	−0,1 ¹⁾	1,4
Fast bruttoinvestering	volym	2015=100	2 kv	113,8 ¹⁾	−1,1 ¹⁾	−1,3
Hushållens konsumtion	volym	2015=100	2 kv	107,2 ¹⁾	0,6 ¹⁾	0,2
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		2 kv	13,4		−6
			1–2 kv	24,7		−12
Näringslivet						
Näringslivets produktion	volym	2015=100	jun	119,7	0 ¹⁾	1
			jan–jun	113,9		2
Industriproduktion	volym	2015=100	jun	124,5	−1 ¹⁾	−1
			jan–jun	115,9		1
Industrins orderingång	volym	2015=100	jun	119,2	0 ¹⁾	8
			jan–jun	109,2		0
Industrins kapacitetsutnyttjande	%		2 kv	90,8 ¹⁾	0,0 ¹⁾²⁾	0,0 ²⁾
Industrins investeringar	mdr kr		2 kv	..		..
Tjänsteproduktion	volym	2015=100	jun	119,4	0	1
			jan–jun	113,1		2
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		jul	122,8	0 ¹⁾	13
			jan–jul	893,9		9
Varuimport	mdr kr		jul	116,1	1 ¹⁾	6
			jan–jul	863,0		3
Handelsnetto	mdr kr		jul	6,7		
			jan–jul	30,9		
Bytesbalans	mdr kr		1 kv	62,7		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2015=100	jul	110,1 ¹⁾	0,4 ¹⁾	4,3
			jan–jul			2,5
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	jun	118,1 ¹⁾	0,2 ¹⁾	−0,3
			jan–jun			0,6
Personbilsregistreringar, nya	st		jul	24 951		81
			jan–jul	198 756		−19
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	aug	94,0 ⁴⁾	96,5 ⁴⁾	103,5 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	jul	335,8	0,4	1,7
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	jul	219,6	0,4	1,5
Producentprisindex		2015=100	jul	114,7	0,3	2,0
Exportprisindex		2015=100	jul	116,6	−0,3	2,5
Importprisindex		2015=100	jul	115,2	−0,9	0,6
Prisindex för inhemsk tillgång		2015=100	jul	114,2	0,0	1,2
Hemmamarknadsprisindex		2015=100	jul	112,9	1,1	1,6
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15–74 år	1 000-tal		jul	5 239		−0,8
Arbetslösa 15–74 år	1 000-tal		jul	390		14,8
därav heltidsstuderande	1 000-tal		jul	53		6,2
Arbetade timmar	10 000-tal		jul	10 900		−0,7
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		jul	62		−11,5
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	jun	135,2		2,7
Timlön, industriarbetare	kr		jun	192,5		2,6
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		jul	4 121		4,9
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		jul	2 409		5,5
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		aug	−0,36	−0,24 ²⁾	−0,88 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		aug	−0,43	−0,03 ²⁾	0,25 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		jul	−36,6		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		30 aug	147,8	2,1	2,9

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utges av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 010-479 40 00
Ansvarig utgivare: Elisabeth Hopkins
Redaktör: Jenny Lunneborg
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2019-A06T11907_pdf (pdf)